

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Tömeges beszámoló.

Budapest, október 1.

(s.) Megfordított Anteusz volt azelőtt a szabadelvűpárt. A mitológia nagy birkozója, akinek siri nyugalmát olyan gyakorta háborgatják irásban és pohárköszöntőkben, anyjával, a Földdel érintkezett, hogy ereje fogytán izmait újra megacélozza. A magyar politikai élet vezető pártja szinte egy negyedszázadig elhanyagolta minden parlamenti pártnak legnagyobb erőforrását, szülötte anyjával, a néppel való benső érintkezést; azt hitte, akkor marad erős, ha mellőzi ezt az érintkezést. Hogy micsoda erőszurrogátumokkal pótolta ezt a természetes erőgyűjtést, arról nem beszélünk most, mert mindent inkább akarunk, mint rekrimálni. Csak éppen érinteni kívánjuk hát azt a többször hangoztatott figyelemzetünket, hogy a szurrogátumok ideje végképpen lejárt és igazi erőgyűjtéssel kell biztosítani az országgyűlés többségének azt a pozícióját, amelyre nemcsak a szabadelvű pártnak, hanem a szabadelvűségnek, s így tehát az országnak van szüksége. Hála Istennek, nem is nagyon kell ezt a figyelemzetést ismételnünk, mert hiszen örömdetes fogamatát látjuk immár. A most végét járó országgyűlési szünet alatt, különösen az utóbbi hetekben, olyan tömegesen kapunk hírt szabadelvűpárti képviselőknek választóik körében való megjelenéséről és politikai nyilatkozatairól, a mint erre alig volt példa alkotmányos életünk legújabb történetében.

Nagyon örömdetes ez a jelenség nemcsak a párt, hanem általában az egész magyar közélet szempontjából. A népképviselői törvényhozás tagjainak a néppel való gyér érintkezése nemcsak nem természetes, de rendki-

vül káros is volt. Nemcsak a szabadelvűpárti közszellemnek, hanem általában a magyar közszellemnek okozta veszedelmes elposhadását; veszedelmére volt a parlamentarizmusnak is, amelynek lényege követeli a képviselők és választók között való állandó, élénk érintkezést és amelynek tekintélye erősen megérzi ennek a kontaktusnak a hiányát, vagy ellanyhulását. A szabadelvű-pártnak pedig ez az állandó, benső érintkezés egyenesen életérdeke a mostani megváltozott viszonyok közt, midőn a nemzeti akaratnak a választásokon való szabad érvényesülését törvény és a kormányzat szelleme egyaránt biztosítja s ez a szabadon megvitatkozó nemzeti akarat a parlamenti erőviszonyok alakulásának kizárólagos tényezője lett.

És még egy nagyon fontos hivatást töltött be éppen az aktuális politikai helyzetben a szabadelvűpárti politikusoknak ez a tömeges apostolkodása. Világosan, kétséget nem tűrő tisztasággal állította az ország közvéleménye elé az új kormányzati érában kialakult parlamenti viszonyok képét, nevezetesen pedig azt az immár meg nem dönthető valóságot, hogy a Széll-kormány, amely életet és nevet adott ennek az új korszaknak, a többségben egybeesereglett régi és új elemek együttes bizalma és támogatása mellett fejezheti be nagy munkáját: a magyar közélet regenerálását.

A tömeges beszámoló legújabb sorozatát a múlt héten két nagyszabású politikai beszéd nyitotta meg, amely megegyezett egymással abban, hogy mind a kettő egész határozottsággal fejezte ki az újjalakult szabadelvűpárt különböző elemeinek a kormány politikájához való csatlakozását és munkájában való becsületes részvételét. Ámde mind a kettőben, a Tisza Kálmánban is, az Apponyiban is volt egy-egy akkord, amelyet az emberek nem

egyformán hallottak és nem egyformán magyaráztak. Az egyikből is, a másikkól is kiértek itt-ott egy kis aggodalmat, sőt egy kis fenyegetést is. Éppen ezért nagyon jó dolog az, hogy most egyre-másra megszólalnak a szabadelvű párt összes színárnyalatainak előkelőbb és igénytelenebb képviselői, s valamennyien megegyező és meggyőző nyíltsággal hirdetik a Széll-kormány iránt való bizalmat, az új korszak egész szellemének fenntartásáért való helyeslését, teljes átértését és szolgálatára való lojális készségüket. Chorin Ferenc, Neményi Ambrus, Biró Lajos, Szabó Imre és a többiek mind hűséges magyarok az új szellem lényegének és igaz tanúi a szabadelvű párt egybeforrottságának. Különösen Chorin Ferenc szatmári pohárköszöntője az, amely, a mellett, hogy egyik legszebb, legnemesebb terméke az újabb idők politikai szónoklatának, szinte dogmatikus határozottsággal és szigorúsággal állítja szemünk elé az új éra törvénytiszteltének az igazi szabadelvűséggel való elválaszthatatlan kapcsolatát.

A törvénytiszteltnek, az igazságos és igazi szabadelvűségnek jegyében, az egész szabadelvű párt kétségtelen, lelkes támogatása mellett és bizonyára a közvélemény tapsai között folytatódik most már az új helyzet végleges likvidációja. Nincs miért diplomáznunk, megmondjuk hát nyíltan, hogy a főispáni kar felújítása lesz a kormány legközelebbi dolga ebben az irányban. Az már napok mulva megtörténik. Az üres főispáni székeket betöltik, néhány főispánt, aki nem akar maradni, vagy nem maradhat hivatalában, fölmentenek állásától és olyan emberek lépnek a helyükbe, akiket az új kormányzati szellem érvényesítésére hajlandóknak és alkalmasnak is ismernek. A többi főispán pedig alkalmazkodni fog ennek az új szellemnek minden

T A R C A.

Revanche.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Marcel Prévost.

(L... asszony birtokán, Marly közelében. A fülhátai vonal, amely ebben a percben érkezett meg, egész sereg párisi vendéget hozott. L... asszony és a már ottlévő vendégek nagy örömmel üdvözlék az újonnan érkezetteket. Miután kezét szorították egymással s egy pár udvarias szót váltottak, csoportokba verődnek s eltűnnek a park árnyékos útjain.

Egy ilyen úton találkozik Poy asszony Letertre ural. Poy asszony élénk barna nő, rózsás arczú van, tizenkilenc éves. Letertre ur huszonnyolc éves, nőien — csinos és elegáns.)

Poy asszony: ... aztán Svájceon keresztül jöttünk vissza. Egyfolytában utaztunk s nem álltunk meg utközben. Heidelbergban is töltöttünk egy pár napot — pompás kis hotelben laktunk, ahol mindent mézzel édesítenek meg. Onnan aztán kirándulásokat rendeztünk a Rajna melléke és a taunusi hegységekbe. Henri szinte könyvének ismerte a vidéket, ő már azelőtt is járt arra. Különben is tudja, ez a Henri mindenben olyan okos ember —

Letertre ur: Igen, igen, tudom.

Poy asszony: Egyszer egy gyönyörű kis völgyet fűdöttünk fel, melynek közepén pompás faluska állott, abban pedig egy tiszta házikó...

Letertre ur (gunyosan): Igen, egy kis tündérvár.

Poy asszony: Hogyan? On már volt Kronbergben? Ugy-e, milyen kedves hely az? Minket úgy elragadt az a vidék, hogy azonnal kibéreltünk egy villát és késő őszig ott maradtunk. Oh, gyönyörű hónapok voltak azok. Innen Cannesba mentünk az anyósomhoz. Ott azonban mindegy esett az eső, nagyon rossz idő volt és Henri nem akart —

Letertre ur (mélyen a szemébe néz s hirtelen beleavág a szavába): Hallja Jeanne. Meddig akar még mulattatni a násztutja kellemességeivel s meddig akarja fölfedni előttem a Henrival töltött órák kelleméseit? Ha csak ezért csalt ide, ebbe a magányos zugba —

Poy asszony (esodálkozva): Hogy én csaltam ide? Hát nem maga mondta: „Ha úgy tetszik, hagyjuk itt ezt a sok feleséget s sétáljunk egyet a parkban?” —

Letertre ur: Nos igen, — mondtam. De csak nem gondolhattam, hogy nyolc hónapi távollét után arról fogunk beszélgetni, hogy hogy mulattott a násztutján.

Poy asszony (zavartan): De hát mit gondolt kedves barátom? — Eppen most érkezünk vissza és így természetes, hogy uti élményeimről beszéljek. Ez természetes. Nem? Voltaképpen nem is értem, hogy mit akar tőlem: —

Letertre ur (clénken): Ugy! ön nem érti, hogy mit akarok? Jöjjön csak, ülünk le ide erre a padra. Itt zavartalanul társaloghatsz. — Nem, nem nedves — bátran leülhetünk. Nem adnk nekem is egy kis helyet? — Köszönöm... Mondja csak — nem emlékszik ön semmi? Ez a hely nem szabadit fel önben némely emléket?

Poy asszony (huzódózva): Édes Istenem, persze hogy föltámadnak bennem a régi emlékek. Emlékszem, hogy már ültem itt önnel néhányszor.

Letertre ur: Igen? És aztán? Olyan hidegen mondja ezt, mintha valami véletlen hozott volna akkor össze bennünket s mintha nagyon közömbös dolgokról beszélgettünk volna. Oh, önnek nagyon, gyöngye emlékező teltsége van... De én nem utazgattam az alatt Olaszországban és Svájceban, én nem laktam olyan hotelekben, ahol csupa mézzel főznek, én nem éltem át isteni napokat Kronbergben — én egyedül, magamra hagyva bolyongtam Párisban s aztán valahol egy isten háta mögötti bretagnei faluba szöktem. Oh és olyan

boldogtalan, olyan szomorú voltam. Nem éltem át semmit s nem történt velem semmi olyan, ami kitörölhetne volna emlékeimet. En nem feledek: el semmit — nem, semmit! (Minden szavával nő izgatottsága.)

Poy asszony: Maurice!

Letertre ur: Igen, „Maurice!” Valamikor így nevezett — két évvel ezelőtt és még tavaly is. Emlékszik még rá?... Mikor legelőször találkoztunk ezen a helyen. — Oh azok gyönyörű napok voltak. Kimondhatatlanul szerettem önt, csak önmagamban, higgye el, minden pillanatban önmagamban gondoltam.

(Poy asszony türelmetlenül kék s napernyőjével alakokat rajzol a homokba.)

Letertre ur (keserűen): Igen, csak turkálja azt a homokot. Mindaz igaz, amit most mondtam. Kronberg, Nizza, Heidelberg, a mézes hotel, Henri ilyen okos, Henri amolyan okos — ez mitsem változtat a dolgon. Megmarad igazságom, hogy szerettem önt, hogy megmondtam önnek s hogy én, ámbar nagyon jól nevelt hölgy volt, meghallgatta azt, amit mondtam. Sőt az is igaz, hogy ön kijelentette, hogy viszonzozza az érzelmeimet... Egy álló éven keresztül találkat adtunk egymásnak — társaságban, színházban — a Boisban, oh, én tudom, hogy ön sohasem engedett meg többet. Lehetetlen is lett volna, öt percig sem volt nyugtunk az édes anyjától. De én azért mégis a karjaimban tartottam önt, édes Jeanne, a karjaimban. És megcsókoltam, a száján csókoltam meg — és ön nem ellenkezett, sőt mintha kellemes lett volna önnek. És mikor utoljára megcsókoltam — olyan hevesen — az éppen öt héttel történt az esküvője előtt.

(Szünet. Poy asszony az ajkát harapdálja. Letertre urat saját szavai izgatják. Halvány, s gyöngy-rángás szalad végig testén.)

követelményéhez, amint ez részint máris nyilvánvaló, részint elvárható. Mert igenis el kell várni minden főispántól, hogy alkalmazkodjék annak a kormánynak az akaratához és intencióhoz, amelynek hivatalba lépésekor helyén maradt és ezzel szolgálatait felajánlotta. Elvárható és elvárandó, hogy egyikük sem tart fenn semmiféle titkolt közösséget egyéb politikai irányokkal és valamennyi egészen teljesíti minden kötelességét. A kormány meg kell, hogy követelje mindenkitől, a ki politikai bizalmi állásban van, hogy bizalmi állását a kormány politikája értelmében s a kabinet programjában kifejezett akaratára szerint fogja betölteni. És nincs is kétségünk a felől, hogy minden főispán hátulsó gondolat nélkül aláveti magát ennek a követelésnek, hiszen végre is a főispánok tisztességes uriberek, a bizalmi állással való visszaélés pedig nem volna tisztességes dolog.

A tisztesség, a törvényisztelet, az igazság és a kormányzat erkölcsének uralma ekképpen biztosítva lesz immár az egész vonalon. Az új korszak evolúciója folyamathoz van s megy a maga becsületes útján előre. Sajgó emlékekkel, kishitű aggodalmakkal nem törődve, az új helyzet egyre jobban domborítja ki vonásait s szívós munkával megszerzi a foganatot a teljes és valódi szabadelvűségnek: annak, amely féken tartja a felekezeti reakciót, de egyben gondját viseli a nemzet alkotmányának és szabadságjogainak is és a közhatalmat a pártállam posványából fölemeli a jogállam tiszta magaslatára.

BELFÖLD.

Magyar miniszterek Bécsben. Bécsből táviratozák: Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter ma délután, Lukács László pénzügyminiszter és dr. Popovics Sándor miniszteri tanácsos pedig ma este ideértek. Szell Kálmán miniszterelnököt holnap reggel várják Bécsbe.

A szerajevói érsek. Stadler ur, a szerajevói érsek, beteg lett a királyi megrovásnak. Hogy egy kissé magához tért, utazni ment, hogy megfürdjék — a horvátok lelkesedésében. Alább telegrammok olvashatók, hogy az érsek ur ebben a forrásban csakugyan meg is fürödhetett. De arról már nincsenek telegrammok, hogy ez a fürdő

használt is volna neki. Ő talán úgy érzi. De esalodik az érsek ur. A fürdő után még levertébbnek fogja magát érezni s hajh, örökké fájni fog neki az ő nagy betegsége: a királyi megrovás.

A Stadler ünnepléséről Zágrábból ezeket telegrafálják:

Stadler szerajevói érsek tegnap Zágrába érkezett, hogy innen Rómába menjen. Ezt az alkalmat felhasználta hívei, hogy zajos tüntetést rendezzenek mellette. Már előzőleg is minden vasuti állomáson nagy ovációkban részesítették a király által megrott egyházfőjedelmet. De Zágrában a tüntetés nem ismert határt. A pályaudvar őrási tömeg lepte el, mely folyton zsúfolott. A hűlgyek virágokat száltak utjára. Vagy kétszáz kosár rózsa hintettek feléje. Az egybegyűlt közönség egy horvát himnusz énekelte, mely így kezdődik: *Te vagy a diéd, teged szeretünk!* A rendőrség iparkodása a demonstráció megakadályozására kárba veszett. Amikor Stadler délután elutazott, a tüntetések ismétlődtek ugyanolyan demonstrációkban. Ekkor már magyarellenes felkiáltások sem hiányoztak. Stadler az öt ünneplő tömeghez nem szólt, csak folytonos fejbólintásokkal köszöntötte meg a nagy tüntetést, mely megmutatta, hogy Stadler népszerűsége őrási mértékben nőtt a királyi megintés folytán.

Fiuméből sürgönyzik, hogy Stadler érseket Susákon is nagy ovációban részesítették.

Orvosok memoranduma. Az Országos Orvosszövetség küldöttsége, élén dr. Kéthy Károly elnökkel e hónap 4-ikén tiszteleg Szell Kálmán belügyi, Plósz Sándor igazságügyi és Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minisztereknél, hogy az esztendői országos orvosi kongresszus megbízásából hivatalosan átnyújtsa azt a nagy terjedelmű memorandumot, amely az általános közegészségügynek és az orvosi rend helyzetének javítását célozza. A belügyminisztertől kérni fogják a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. XIV. törvények revízióját, a tisztai orvosi vizsgálat megszüntetését, szigorú intézkedéseket a kuruzslás megállítására, a trachomai gyógyítását. Felkérlik egyben a belügyminisztert, hogy a községi és körorvosi intézmények álmósító javaslat-tervezetét, amely ez idő szerint véleményezés végett az országos közegészségügyi tanácsnál van s az orvosi díszabálytervezet az Országos Orvosszövetségnek és a Budapesti Orvosok Szövetségének is, mint legilletékesebb fórumoknak küldje meg megvitatás és véleményezés végett, mielőtt törvényre válik. Az igazságügyi miniszternél az iránt fogja a küldöttség kérelmét előterjeszteni, hogy a törvényes orvosi vizsgálatok törlesztését rendje el. A kereskedelemügyi miniszternél az 1891. évi XI. törvények alapján létesített betegsegélyző pénztárak revízióját sürgetik meg.

Leterte ur: Igen, kérem.

Poy asszony: Nos, én akkor nem mondhatam önnek egyebet. Ha egy független, nőlen férfi azt mondja egy lánynak: En nem veszem el magát — akkor a lány nem felelhet egyebet, mint ezt: En meg nem megyek magához.

— De higgye el nekem, ha akkor én azt mondtam volna, amit olyan nagyon vártam, hogy: — Próbáljuk meg pénz nélkül. Legyen a feleségem, — akkor rögtön szakítottam volna Poy urral s Leterte asszony lett volna belőlem.

Leterte ur: Oh miért nem mondta ezt, Jeanne?

(Meg akarja fogni a kezét, de Poy asszony elhúzza.)

Poy asszony: Mintha nem tudta volna! En nem annak a Maurice-nak mondom, aki most áll előttem — mert ez most nagyon izgatott és talán ösztönösen féljálja mulasztásait. Most avval a Maurice-szal beszéllek, aki nyolc hónappal ezelőtt így szólt: — Ó férjhez megy, — nos ez nem éppen kellemes dolog, hogy első ölelést más élvezze. De hát elégedjünk meg a sorssal. Csak semmi gyöngeség. Nem szabad semmi olyat mondanom, amiből a kicsike jogokat formálhatna. — Várjunk csak, — majd megvirrad még nekem is.

Leterte ur: Kérem, ne beszéljen így.

(Szünet. Mindketten hallgatagon bámulnak maguk elé.)

Leterte ur: Nos és most?

Poy asszony: Hogy érti ezt, hogy — most?

Leterte ur: Csak azt akarom tudni, hogy most miképpen gondolkodik a dologról?... Hogy most tudna-e szakítani mindennel és hozzám jönn-e feleségül?

Poy asszony: Az igazságot akarja? Tehát — köszönöm, szívbeli köszönöm, hogy akkor olyan értelmes ember volt. Igaza volt, mi sohasem letünk volna boldogok egymással.

Leterte ur: Igen, igen, értem. Vagyon nélkül, nemde? Hiába, az az ember, akinek vagyona van, mindig a legjobb férj a világon. Oh, én csakugyan modern asszony.

Poy asszony: De hát honnan tudja ön azt, hogy én nem szeretem az uramat?

Beszámoló a beszámolókról.

Budapest, október 1.

Biró Lajos, a gyöngyöspatai kerület országgyűlési képviselője, vasárnap tartotta beszámolóját Csányon. Aki a volt nemzeti pártnak ezt a kifejezetten harcias tagját ismeri, azt hihette volna róla, hogy a mostani puskaporos hangulatban ő sem fog sordínot tenni a hegedűjére. De nem úgy volt. Biró Lajos harcias volt, mikor ez volt az okosabb és békéről beszélt ma, mikor ez a politikussabb. S csak a föltétlen elismerés hangján lehet megemlékezni Biró Lajos beszámolójának következő passzusáról:

Az események a legnehezebb probléma elé fogják állítani az országot, melynek szerencsés megoldása nem egyes pártok vagy férfiak által, de csak úgy lehetséges, ha a surdósások és belviszályok apró néccselváltásait az egész nemzet szívének hatalmas huzafúvása lángja homályosítja el, melynek világosságánál együtt fog küzdeni mindaz, kit ma féltékenység s képzelt vagy igazi sérelem külön táborzásra készít, melynek fényénél erősebb magyar alkotmányunk teljes bihorában fogja beragyogni a békés megoldás megtörtéhen erejével biztosított sebb jövő horizontját.

A gyöngyöspatai választók nagy tetszéssel hallgatták ezt a beszédet. Ugy fogja olvasni az ország is. Nemkülönbön megnyugtató hatással lesz a nemzetre, hogy a szabadelvűpárt más tagjai is sietnek a mulati bolygatása helyett a jövő nagy feladataira utalni s ebből a szempontból a békességet, egyetértést és vállvetett munkát hangsúlyozni. A Szell-kormány irányában való föltétlen bizalom nyilatkozik meg az utolsó beszámolókból. Pedig ezek a beszámolók nem is régen egymáshoz szokott politikuskok ajkairól hangzanak. Chorin Ferenc mondta az egyiket Szatmáron, Biró Lajos a másikat Csányon és ma Neményi Ambrus a harmadikat Szilágy-Csehn. Ez a harmadik is teli van bizalommal a jövődél iránt. Neményi Ambrus azért üdvözlö a szabadelvűpárt és nemzeti párt egyesítését, mert nagy feladatokat nagy táborat várnak, ránk pedig künn és benn nagy feladatok néznek. Künn: az Ausztriával való viszony rendezése, melynél erőseknek s mégis óvatosoknak kell lennünk, nehogy az osztrák bomlás minket is magával ragadjon; befelé pedig az igazgatás demokratikus irányban való egyszerűsítése, még pedig úgy, hogy a tisztviselők dotációját a nép terheinek növelése nélkül emelhesük. Azonfelül társadalompolitikai feladatok is kopogtatnak Magyarországot ajtaján. Mindezt nem szabad reakcionárius pártoknak átengedni.

Neményi Ambrus így vázolván a megoldásra váró feladatok tömegét, fölveti magának a kérdést:

— Alkalmasnak és képesnek hiszem-e a jelenlegi kormányt, hogy e programnak megfelelően? Hogy rendezze Magyarország kereskede-

Leterte ur: Oh kérem! — Csak nem gondolja, hogy elhíszem. Ha Poy urat szerette volna, nem ölelt volna meg engem egy nappal az esküvője előtt és —

Poy asszony: Hallgasson. Kiméltelen akar lenni. Igaz, hogy akkor nem szerettem Henrit. De aztán szerelmes lettem belé. Ez az egész. Hihetetlen, hogy a legintelligensebb emberek is milyen járatlanok az asszonysziv dolgaiban. Nem vette még észre, hogy minden tisztességes és temperamentos leány az esküvője után szeret bele a férjébe? Hogy meddig tart, az nagy kérdés. De így van és természetesen is, hogy így van. — Miért szerettem én akkor őt? Mert őn volt az első, aki átölelt, aki az előbe vont és megcsókolta a számát... És evel vége is volt mindennek. A szerelemre Poy ur tanított meg s ez odaléncelt ő hozzám, eleinte akaratom ellenére. Félig öntudatlan, de erős érzés szállt meg és most — esküszöm önnek, hogy szeretem, jobban szeretem, mint őnt szerettem valaha. Ha megcsálnám valaha, boldogtalan lennék és borzadok, ha arra gondolok, hogy valaha megcsáljam... Látja, hogy nem szépittem a dolgot. Nem játszom a hősnőt. Csak azt akarom megmagyarázni magának, hogy ez a páros élet gyönyörű élet. Így, de azért ne haragudjék. Amíg szabad voltam, őn nem akart engem s most nem kívánhatja, hogy a szeretője legyek. Aztán meg nem sokat vesztett velem, van még elég asszony a világon.

Leterte ur: Köszönöm.

Poy asszony (fölkáll): Vissza kísér?

Leterte ur: Nem, itt szeretnék maradni. Gyűlölöm az embereket.

Poy asszony: Jó — én megyek.

(Elindul. Leterte ur hosszan néz utána. Mikor eltűnt a szeme elől, ő is föláll s gondolatba elmélyítve megy végig a sétatyon.)

Leterte ur: Kétségbeesett ostobaság. De megviselt a dolog. (Hirtelen elhatározással) Oh — az asszonyok nagyon hasznatlanok.

Poy asszony: Azt hiszi talán, hogy szép az, amit most művel?

Leterte ur: Hogy? Amit most művelek?

Poy asszony: Igen, amit most cselekszik... Hogy egykori viszonyunkról beszél.

Leterte ur: Higgye el, hogy mikor idejöttem, nem akartam így beszélni önnel. De az ön viselkedése — ez a rendszeres hidegség, melyet irántam tanusít...

Poy asszony: És ön még csodálkozik? Hát mit várt ön tőlem? Talán, hogy hathónapi házasság után újra szerelmi évdőst kezdek önnel? — Hogy megengedem megint, hogy szerelméről beszéljen előttem s hogy megcsókoljon?... Sőt, hogy talán többet is? Vallja csak be, hogy evel a gondolatlalt jött ide s hogy így szólt magában:

— Mielőtt ma haza megyek, találkát kell kapnom tőte.

Leterte ur: De hogyan hihet ilyesmit?

Poy asszony: Könnyen. Bizonys, hogy így gondolkodott. Láttam az arcán ezt a gondolatot... És azért jött előre ki akartam józanítani avval, hogy a férjemről beszéltem.

Leterte ur: Nos és ha csakugyan avval a gondolatlalt jöttem volna? En akkor szerettem őnt és szerelmét most is. Nem látom át, hogy mi hiba van ebben. (Elénken.) Nem, Jeanne, mikor utolszor együtt voltunk e helyen, akkor már bizonyos volt, hogy máshoz megy férjhez s mégis megcsókolt nekem, hogy engem szeret, csak engem s hogy Poy ur nagyon közönyös önnek... Mendja, álmodtam én ezt?

Poy asszony: De megmondtam azt is, hogy sohasem csalom meg a férjemet s hogy az a találka bucsu-találka volt.

Leterte ur: Oh, mindig ezt mondják. En pedig sokkal jobb nevelésű embernek tartottam magamat, semhogy a szavát vegyem, hogy meg fogja e alni a férjét. Legyen őszinte — nem egyeztünk meg ebben, hallgatagul? Vagy mit gondolt ön akkor?

Poy asszony: Megmondtam önnek?

lempolitikai viszonyát Ausztriához és a külföldhöz? Hogy helyes irányban előkészítse a belügyi reformokat és szabadelvű szellemben kezdeményezze a társadalompolitikai alkotásokat?

A kérdésekre teljes meggyőződéssel felel igen-nel. De — azt mondta Szilágyi-Csehn — a sikernek előfeltétele, hogy az országgyűlés tevékenységét kizárólag az országos feladatokra irányíthassa és hogy a kormány ne legyen kénytelen erőinek java részét meddő és céltalan pártküzdelmeiben felemészteni. *Ez adja meg nagy becsét a szabadelvű párt és a nemzetipárti egyesülésnek.*

Neményi Ambrus beszámolóját nagy tetszéssel fogadták s utána nagy lelkesedéssel határozta el, hogy Széll Kálmán miniszterelnökhöz üdvözlő táviratot intézzen és telegrammban üdvözlök Darányi Ignác földművelési minisztert is. A Széll Kálmán miniszterelnökhöz intézett üdvözlő távirat így hangzik:

Kerületünknek, Neményi Ambrus országgyűlési képviselő beszámolója alkalmából összegyűlt választói mély tisztelettel üdvözlök nagyméltóságodat és biztosítják ragaszkodásukról ahhoz a közjogi és belpolitikai programhoz, melyet excellenciád kitűzött és melynek megvalósításán nemes odaadással és nehéz viszonyok mellett is állandó sikerrel fáradozik. Öszintén kívánjuk, hogy ezen, évek hosszú sorára kiterjedő program teljes végrehajtásának dicsősége excellenciád nevéhez és kormányzásához legyen köve.

Fodor Elek,
a szabadelvű párt elnöke.

Tegnap tartotta beszámolóját Manasy György, a temes-moraviai kerület képviselője. Közigazgatási és közgazdasági kérdésekről nyilatkozott és nagy tetszés közben hangsúlyozta, hogy Széll Kálmán nemzetiségi politikájától is nagy sikereket remél.

Polónyi Géza, aki vasárnap mondott beszámolót Szoboszlón, persze már nem hangzott bizalmat Széll Kálmán iránt, amit különben nem várhatott és nem is várt tőle senki. De félti Széll Kálmánt s ezt a gondot igazán kivethetné hazafias gondjainak sokaságából. Nem kell neki Széll Kálmánt féltetnie. Ambár igen valószínű, hogy ezt a gondot Polónyi csak azért vette a beszámolójába, mert alkalmat adott neki ama várakozás kiszínezésére, hogy a választások után új pártalakulások fognak következni. Ez ugyanis pikánsan hangzott és tetszett a szoboszlóiaknak. Egyébként érdekes és pikáns részletek váltakoztak Polónyi Géza beszámolójában s legpikánsabb volt, amikor a felekezeti béke szükségét hangsúlyozván a következő megjegyzést tette:

— A politikai néppárt ellen minden rendelkezésemre álló alkotmányos fegyverrel fel fogom venni a küzdelmet. Eppen úgy el kell azonban szánva lennem arra is, hogy a Bánffy-Tisza-féle néppárttal szemben is fel kell vennem a harcot, mert az egyik épp oly veszedelmes, mint a másik.

... Ez a beszámoló a beszámolókról.

KÜLFÖLD.

Milán király Bukarestben. Váratlanul érkezett az a hír, hogy Milán király Bukarestbe utazott. A szerb exkirály e kirándulásáról csak legmeghittebb barátai tudtak, sőt bukaresti rokonait is csak három órával megérkezése előtt értesítette Milán, aki ez utazáson a Takova grófia nevet használja. A bukaresti pályaudvaron Milánt rokonain kívül a rendőrigazgató üdvözölte. Milán megérkezése után meglátogatta rokonait s azután visszatért szállójába. Vacsorára Lahovarinánál volt hivatalos. A volt király hosszabb időt szándékozik Bukarestben tölteni és látogatásának nagy politikai fontosságot tulajdonítanak. Hír szerint Naidia királyné is a legközelebbi napokban a román fővárosba érkezik, ami Milán király kirándulásának nagy súlyt kölcsönözne. Sokan szerb puccsot várnak ettől az utól, mert Milánnak főképp a szerb hadseregben temérdek olyan híve van, akire föltétlenül számíthat. Lehet, hogy Szerbia legközelebbi sorsa ezuttal nem Belgrádban, hanem Bukarestben dől el.

A francia szocialista-párt válsága. Párisi jelentések szerint a francia szocialisták kongresszusának tegnapi ülése viharos volt. Guesde pártbívei kivonultak a gyűlésteremből, mert a többség nem akart eltávolítani egy tagot, aki egy Guesde-párti tagot bántalmazott. Ezzel a szakadás a szocialista-párt kebelében teljes lett. Mindkét párti elvi szocialisták mindjárt a válság kitörése után állták a szakadás nagy veszedelmét és módot keresnek az ellentétek elsimítására. A kongresszus még tegnap elhatározta, hogy nagybi-zottságot küld ki a párt egységének helyreállítására végett. A legközelebbi kongresszus 1901. áprilisban ül össze.

Lord Roberts,

az angol hadsereg főparancsnoka.

Budapest, október 1.

Az angol királynő ma kinevezte Lord Robertet az angol hadsereg főparancsnokává. Roberts egy-két hét múlva elhagyja Afrikát és Londonba utazik, ahol óriás ünnepekkel fogják fogadni.

Ez a kinevezés politikai fontosságu, rája van nyomva Chamberlain imperializmusának jegye. Wolseley, az angol hadsereg eddigi főparancsnoka skartba kerül, mert a hadügyekben ragaszkodik Anglia eddigi tradícióhoz. Helyébe jön az a hadvezér, aki Anglia mappáját meggazdagította Oranje és Transvaal földjével. Igaz, hogy ezt a két országot temérdek vérral rajzolta az angol globusra, de Chamberlain az e fajta csekélységgel keveset törődik. Neki arra van szüksége, hogy Angliának hatalmas, minden operációra felkészült hadserege legyen, amely a Greater Britain eszméjét ágyúval és szuronyal propagálja a földtekén. Lord Wolseley nem az az ember, aki ebbe a politikába belemert volna. Roberts azonban annyi közvetlen benyomást merített Délafrikában az angol hadsereg hibás és gyöngre szerveződéséről, hogy kénytelen-kelletlen a hadsereg reformjának barátaihoz szegődött. Ilyen emberre van szükség Chamberlainnak a terve megvalósítására. Azonfelül Lord Robertet nemzeti hősné gyánant ünneplik Angliában, aki megmentette Albion zászlajának becsületét. Robertet London akkora embernek tartja, hogy mint ma Londonból táviratozzák, szobrot akar neki az angol főváros emelni. Ilyen emberre van szüksége Chamberlainnak a Salisbury-kabinet erejének növelésére s különösen szüksége van rá ma, amikor nagyban folynek a képviselőválasztások. Úgyesen előkerített tromf a Roberts neve ebben a zivatáros időben, s mint kortesfogás is kitűnően be fog válni.

Roberts elődje, sir Garnet Lord Wolseley of Cairo 67 éves; eddig 48 évet töltött katonai szolgálatban. 1842. óta résztvett Angolország birmai, krimi, kínai, indiai, afrikai és kanadai háborúiban és expedícióiban. Gyorsan emelkedett rangban és bőven aratta a kitüntetések és jutalmakat. Hazájának határán tul 1882-ben vált ismertté a neve, amikor, mint az egyiptomi expedíció főparancsnoka, leverte Arabi basa lázadását, a Tel-el-Kebirnél 1882 szeptember 13-án kivívott győzelemmel. Ekkor kapta a kairói lódságot. 1884-ben kevesebb szerencsével járt Egyiptomban, mert nem tudta megszabadítani a dervisek által Kartumban ostromolt Gordon basát. Hazatérve, Cambridge herceg visszavonulása után az angol hadsereg főparancsnoka lett.

Lord Wolseley ebben az állásában sok támadást és gunyt volt kénytelen elszenvedni. Szalngenerálisnak csufolták és úgy tüntették fel, mint az ósdi szellemek megtestesülését, aki legfőbb akadály a az égetően szükséges katonai reformoknak. Kicsinyes hüszággal, beteges nagyravágással is vádolják és legutóbb személyes vereségének hirdették Lord Roberts kinevezését a dél-afrikai hadsereg főparancsnokává. Lord Wolseley állítólag minden erővel meg akarta akadályozni ezt a kinevezést, mert féltette dicsőségét és befolyását Lord Robertstól. Hanem mikor Buller vereségei végzetes helyzetbe sodorták az angol csapatokat a délafrikai harcúterén, akkor hiábavalóvá lett Wolseley minden erőlködése. Lord Roberts a délafrikai hadsereg élére került és be is fejezte a szerencsétlenül kezdődött háborút.

Lord Roberts hatvanhét éves, de még fiatal rugalmassággal mozog. Angliában ezidő szerint nincs hozzá hasonlóan dekorált előkelő katona. Belső titkos tanácsosi méltóságán kívül majdnem minden lovagrendnek nagykeresztese. Még a Szent Patrik meg a Viktória-rendet sem véve ki, amelyeknek nyakszalagját a térdszalagrendnél is ritkábban osztogatják. Nép-szerűsége páratlan. Mikor Afrikába indult, temérdek bátorító levelet kapott, a legalsóbb néposztály munkásaitól is girbe-görbe öreg betűkkel írottak és ennek a sok levélnek mind egy-ugyanazon tartalma volt: adjon az Isten szerencsét s hozza vissza dicsőséggel. Civilizált ellenséggel sohasem állt szemben. De annál többször a madrasi s afgán törzsekkel, akikkel csaknem husz éven keresztül szakadatlanul viaskodott s midőn a harci dicsőség cserkoszorújával hómokán Viktória királynő előtt megjelent: ez őt hű szolgálatá megjutalmazásául a kandahári és waterfordi bárói címmel tüntette ki. 1895-ben az irországi hadak fővezérévé nevezték ki. Akkor mondta róla Chamberlain híres dublini beszédében, hogy angol-ir keverék, aki angol flegmáját ir temperamentummal párosítja.

*

Pretória, október 1.

Baden-Powell holnap átveszi a transvaali és oranjei rendőresapatok parancsnokságát. A rendőresapatok számát 12.000 emberre irányozták elő.

Laureno-Marquez, október 1.

Komatipoortban iszonyú robbanás történt, mikor az angolok a boerek által cserben hagyott lövészereket elpusztították. A robbanás husz Gordon-highlandert ölt meg.

A kínai háború.

Budapest, október 1.

Gróf Waldersee főhadparancsnoknak a kínai válságba való személyes beavatkozása már legközelebbre várható. A főhadparancsnok most már — éppen hat héttel a kinevezése után — Tien-cinben van s az első hír, amely róla érkezik, az, hogy Pekingben a tilalmas városban levő császári palotát fogja német csapataival együtt megszállni. Ez azt jelenti, hogy, mint Németország kívánja, a főparancsnokság nem fog keztyűs kézzel nyulni a kínai kérdéshez, hanem erőlyesen lép föl a császári udvarral szemben. Az ézvegy császárné és Tuan herceg gyámkodása alatt álló Kwangszü császár udvarias és sajnálkozó leveleinek, valamint az állítólagos degradálásoknak nem tulajdonítanak fontosságot s a válság megoldásának lefolyása attól függ, hogy Khina hatalmassai miképpen fognak reagálni gróf Waldersee föllépésére.

(A kínai császár levelei.)

London, október 1.

Sanghaiból jelentik a Lafan-ügynökségnek: A kínai császár mult szombaton a következő levelet küldte a német császárnak:

A kínai császár testvéri üdvözlését küldi a német császárnak. A váratlan fölkelésnek a többi közt az lett a következtése, hogy az ön követét, báró Ketteler meggyilkolták. Az alárendeltjeim gyalázatosan cselekedtek és megszakították a felségdedel való jó viszonyt. Ez az eset nagyon elszomorít engem és ma megparancsoltam Kukang főtanácsosomnak, hogy báró Ketteler sirján engesztelő áldozatot hozzon. Megparancsoltam továbbá Likunhi főtanácsosomnak, hogy tegyen meg minden intézkedést, hogy a meggyilkolt követ holttestét Németországba szállíthassák. Utasítottam berlini követemet, Luhajvánt, hogy mihielyt a követ holtteste Berlinbe érkezik, a koporsónál újabb engesztelő áldozatot hozzon. Mélyen sajnálom ezt az esetet. Országaink ezeltől békében voltak egymással. Nagyon kérem felségedet, hogy tekintve közös érdekeinket, engedje meg, hogy a békétárgyalás mielőbb megindulhasson és hogy birodalmaink között az állandó béke mielőbb helyreállhasson.

London, október 1.

Sanghaiból jelentik a Lafan-ügynökségnek: Kwang-Szu császár levelet írt a japáni császárnak, amelyben sajnálatát fejezte ki, hogy a japáni követtség titkárá Pekingben meggyilkolták s tudatta, hogy engesztelő áldozatot rendelt el a titkár sirjánál és hogy a gyászünnepség költségeire ötezer tált küldött.

(Waldersee.)

London, október 1.

A Daily Mailnek jelentik Takuból 27-iki kelettel: Waldersee állására nézve, egy látszik, egy kis félreértés támadt. Az orosz, francia és amerikai tábornokok nem akarnak alkalmazkodni a Waldersee megérkezésével teremett helyzethez és csak a harcúterén akarják elismerni főparancsnokságát.

London, október 1.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Tien-cinből 28-iki kelettel: Gaselee tábornok ma reggel ide-érkezett és Waldersee meglátogatása után Takuba megy, ahol meglátogatja Seymour tengernagyot. Mihelyt onnan visszatér, a szövetséges hadak parancsnokai értekezletet tartanak. Tegnap este a németek Waldersee tiszteletére fáklásmenetet és nagy takarodót rendeztek.

(A bűnösök megfenyítése.)

London, október 1.

A Morning Postnak egy sanghaji távirata arra irányítja a figyelmet, hogy Tuan herceget nem degradálták, hanem csak pénzbüntetésre ítélték. Sanghaiban semmi fontosságot sem tulajdonítanak a szeptember 25-iki császári ediktumnak, amelylyel a kínai kormány csak azt akarja elérni, hogy Németország föllépését enyhítse.

Brüsszel, október 1.

Li-Hung-Csang ma beszélt Tien-cinben a külföldi konzulokkal, akiknek azt mondotta, hogy Németország lehetetlenséget követel, mikor jegyzékében a boxerek vezetőinek kiszolgáltatását sürgeti, mert ha Khina azt teljesítené, akkor önként vállalna vazallusságot Európával szemben. A császár Tuan herceget nem végeztetheti ki, mert herceget egyáltalán nem adták ki.

Hung-Csang megígérte a külföldi konzuloknak, hogy ha Németország visszavonja indítványát, akkor *Tuán* herceget szigorúan megbüntetik.

A császári udvar közelében még egyre tart az idegenek üldözése. Kilenc keresztény hittérítőt meggyilkoltak.

(Az elnéző Oroszország.)

Pétervár, október 1.

A *Novaja Vremja* ezt írja: Az orosz csapatoknak Pekingből való visszavonása engedékenyen nézte a kínai kormányt. Most már kétségtelen, hogy Kína komolyan óhajtja a béke mielőbbi megkötését. De most még inkább, mint valaha, meg kell gondolni, hogy a hatalmak tulajdonképpen nem viseltek háborút Kína ellen, hanem hadműveleteik csakis a lázadó boxerbundák és a hozzájuk csatlakozott rendes csapatok pacifikálására irányultak. Ugyanilyen természetűek a szövetségesek mostani kínai hadműveletei is.

(Orosz és amerikai csapatok visszavonása.)

New York, október 1.

Egy tiencini távirat jelenti szeptember 28-áról: Az amerikai kormány rendeletei, melyek az amerikai főhadierőt visszavonulásra utasítják, ideérkeztek. A csapatok visszavonulására azonnal megkezdtek az előkészületeket. Hir szerint egy ezred gyalogság, egy század lovasság és egy üteg tüzérség maradt hátra Pekingben az amerikai érdekek védelmére. A csapatok többi része Manillába megy. Az említett rendeletek azután érkeztek, hogy a sanhaikooni expedíció terve meg volt állapítva. Az amerikai csapatok visszavonulásáról szóló jelentések a szövetségesek körében nagy feltűnést keltettek.

New York, október 1.

Pekingből jelenti egy szeptember 20-iki távirat: A tábornokok érkezőletlen Lenevics tábornok közölte, hogy az orosz követtséget és az orosz csapatok zömét Pekingből visszavonják. Egy 2000 főnyi vegyes csapat Pekingben marad Oroszország képviselőjére. Lenevics tábornok hozzátette, hogy az a távirat, amely a csapatok visszavonására szóló rendeletet foglalja magában, egyúttal közli, hogy ugyanebben a politikában az összes hatalmak megegyeztek. Német és japán csapatok déli irányban, a vadaskert közelében operálnak. Az oroszok és angolok közt a surlódások a vasúti vonalak miatt fokozódnak. Mindkét hatalom kisebb pályarészeket javítás végett megszállva és őrizet alatt tart.

(Az orosz-kínai határharc.)

Pétervár, október 1.

A hivatalos lap ezt írja: A külföldi lapokat az a hír járta be, hogy Oroszország annektálta a szomszéd mandzsuriai területeket. Az orosz kormánynak a szélső Keleten követett politikáját egész határozottan fejezték ki a hivatalos közlemények és a közlemények tartalmából egész világosan látható, hogy a Mandzsuországi bekebelezésről szóló hírek teljesen alaptalanok.

Berlin, október 1.

Pétervárról jelentik a Tageblattnak: Rennencamf tábornok szeptember 24-án megszállta Girint, Mandzsuria leggazdagabb részének fővárosát és a mandzsu kereskedelem középpontját. Ugy látszik, hogy Girin megszállásával véget ért a mandzsuriai hadjárat.

(A belga misszió leggyilkolása.)

Brüsszel, október 1.

A *Petit Bleu* részleteket közöl Five belga alezredes missziójának meggyilkolásáról. Five két belga mérnökkel és nagyszámu szolgaszemélyzettel június közepén elindult Huángsziból és Tibetig akart eljutni, de a boxerek utközben megtámadták és mindnyájukat megölték. Five alezredes Lipót királynak speciális küldöttje volt és kihallgatást nyert az özevgy császárnánál, akinek átadta a belga király értékes ajándékát. Five nyilvánvalóan az özevgy császárnának lett üdözoata.

(A takui harcok.)

Berlin, október 1.

Pétervárról jelentik a *Lokalanzeiger*nek: Dobrovolszki kapitány, akinek jelentékeny része volt a takui harcokban, ide érkezett és érdekes dolgokat beszélt a japániai kiváló katonai tulajdonságairól és vitézségéről, de egyúttal azt is mondja róluk, hogy az összes szövetséges csapatok között ők a legkegyetlenebbek. Tiencinben a japániai azonnal hozzálátottak a bankházak és hitelintézetek kifosztásához, míg az arzenál az oroszokra bízott. A fölkelésnek tulajdonképpen szeptemberben kellett volna kiútni, de a boxer

kezdték meg a gyilkolást és fosztogatást, amivel nagyon megkönnyítették a hatalmak fátadatát. Dobrovolszki azt mondja, hogy Oroszországnak már nincs több tennivalója Kínában.

HIREK.

Október.

Elárult rég a fényes égbolt,
Elszállt a sok dalos madár;
Amiből nekik már elég volt,
Nekünk még egyre itt a nyár.
A nap lángolva áll az égen,
De lent az erdő sárga régen,
Az ember forró napsugár
És zörgő, holt harasztba jár.

Legények, lányok, koravének,
Csak a természet fiatal,
Akár egy vig halotti ének,
Vagy egy mosolygós ravatal.
Hervadt az erdő minden ága,
Rétnek, mezőnek nincs virága;
S egy elvénuult világ felett
Úl egy lekésott kikelet.

Bolond idő, bolond egy élet,
Tavaszzsal ősz, őszvégre nyár;
Mikor már minden semmivé lett,
Akkor dereng a napsugár.
Hervadt levél már fel nem éled!
S ki nem mert együtt járni véled,
Míg nyár volt, míg ifjú valál,
Mire megvénülsz, rád talál!

A gyermek is már érett elme,
Májust ma már nem ismerik,
Az ifjuságnak nincs szerelme,
És nincs tavasz — októberig.
Mire az ész végképp kifárad,
A nyáron sárgult lomb leszárad,
Akkorra minden fiatal,
Mint egy mosolygós ravatal.

Latáko Andor.

Egalité †.

Sirba fektettek Párisban egy szép jelzőt, amely a francia forradalom tüzeiben született meg s most füstbe ment. Oblös, szépen hangzó jelszó volt, azok sorából való, amelyeket mindenki az ajkán hord, de amelyekben öszintén senki sem hisz.

Az *egalité* szót törölték ki a francia köztársaság jelmondatából. A kormány és az elnök meglehetősen ünnepélyes alkalmammal adta át a mulandóság törvényeinek. A francia polgármesterek bankettjén történt az eset. A bankett étlapjára rá volt nyomtatva *Loubet*nek egy beszéde, a szöveg fölött pedig ezek a szók díszlettek:

Liberté, Paix, Fraternité.

Láttnivaló, hogy a forradalmi jelmondatban az *Egalité* szót kicserélték a *Paix* szóval. Az *Egyenlőség* szép szerényen eltűnt s helyét a *Béke* foglalta el.

Csak az elmúlt idők dicsérei fognak e felett sajnálkozni. Voltaképpen semmi egyéb nem történt, mint hogy egy fikció fölváltotta a másikat. Mert a béke épp oly utópia az emberek nyájában, mint az egyenlőség. Mintegy harmadfélszer évvel ezelőtt mondotta egy immár elavult böleselő, hogy mindeneknek apja a háború. És e mai napig még senki sem cáfolta meg őt. Hogy pedig nem vagyunk és nem lehetünk egyenlők, az tizperenyi kávéházi szemlélődés után egészen kényelmesen megállapítható. Egyenlővé ugyan mindenki akarna lenni, de csak fölfelé és ráfizetés nélkül. Ha mind az osztályokat föl akarnók emelni e titkos kívánság értelmében, végre eljutnánk valakihez, aki már csak lefelé válhatnék egyenlővé. Itt tehát megakadt az egyenlősítési folyamat a maga társadalmi formájában. Ezt valószínűleg épp oly jól tudták a francia forradalom öblös-
hangú szónokai, mint mi, de mert jelszók

nélkül semmire sem mehettek volna nyájás polgártársaikkal, hát odavetítették ezt a ragyogó szót a francia zászlóra. És bolondult utána a világ mindenütt, nálunk is. Holott Eötvös József egy kétkötetes munkában cáfolta meg az égalitét a tartalom, fejlődés és szabadelvűség szempontjából. Mégis megmaradt fényesszirmu szónoki virágnak, amelyből a kortes urak ma is füzereket tudnak fűzni a választópolgárok számára záros határidő alatt való használatra. Mihelyt azonban egyútt van a megkívántatott voks, az egyenlőség nyomban teoriává válik. Ugyan kinek is van szüksége rá politikai bódítókon kívül? És ki merné álmában is állítani, hogy van ezen a széles földön még valaki, akivel teljesen egyenlő?

Ezt a fikciót tehát eltemették Párisban. A magyar báró két vastag köteté nem bírta agyonverni: most agyonverte egy étlap.

Meddig fog élni a *Béke*, mint zászlófrázis? Addig feltétlenül, míg háború lesz ezen a földön, mert különben hol lengetnék azt a lobogót, amelynek jelmondatában benne van ez a szó is? A *Béke* betűit csak süvítő golyók közt olvassuk. Mihelyt egyszer leszereltet II. Miklósnak valamely ötvenedik dédunokája, szépen eltemetik ezt a négy betűt is. Talán valamivel több izléssel, mint ahogy az Egyenlőséget kivégezték. Talán nem étlap lesz a párticédulája. (*)

Két világ.

Frágából jelenti, hogy báró Fabiny tábornaszernagy hadtestparancsnok, tekintve, hogy Csehországban az utóbbi időben gyakran megzavarták a katonaság és polgárság jó viszonyát, az összes helyőrségeknek hadtestparancsot küldött, amelyben felszólítja a tisztet, hogy a polgársággal szemben mindig tapintatosan viselkedjenek s minden olyan alkalmat kerüljenek, mely a katonaság és polgárság jó viszonyát megzavarná.

A tizenkilencedik század sok tekintetben eredményesnek mondható. Lezajlott benne néhány forradalom, amelyből győztesen kerültek ki a születés jogaival szemben az átlag ember jussai, születettek, alkottak benne egy s más nagy elmék, óriás lendülettel libbent fel az egok felé a technika, eljutottunk teoriában a sashoz, már majdnem repülünk. Elaggott, mankón járó világnézeteket temettünk el s formát öltött és érvényesülni kezd már a nagy világpolitikában is az a szociális elrendezkedés, amely a köz javára számol el az egyénnel és nem megfordítva. A tizenkilencedik század az a szoptatós dajka, akinek az emlőin sok torzszülött és görválykóros esemete rovására egészséges, derék ideák lettek nagygyá, de egy neki se sikerült. Gyönégének bizonyult arra, amit egy még erősebb századnak kell majd beleoltani az emberi gondolkodásba, hogy megértesse a benne megfordult nemzedékekkel, hogy az ember mindenképpen ember. Csak ember, fennebb nem mehet semmiképpen, de legkevésbé csak azért, mert véletlenül más kabátot visel, mint a többi. Például waffenrokkot, egy sor gombos bluzt, vagy kadét-örmeztéri karesu kis kabátkát. A királyok már kezdik belátni, hogy az ember és ember közötti lépesőzet gyepesedni kezd, némelyik közülök demokrasztaságban tultesz sok hordárból bankárrá fölcseperedett párvenün, a születés kezd meghódolni a talentumnak, a munkának, a tömegnek, csak egy, csak egy, aki nem enged a maga göggyéből. A katona. — Szóval ott tartunk ma, ahol ezelőtt száz évvel. Apoljuk a jó egyetértést.

Azt, ami nincs és nem is lesz, amíg úgy bocsátják ki közénk a katonát, ahogy most. Mert nem abban van a hiba, hogy a mi katonánk német, a csehéke is az, a lengyelé: orosz, tehát idegen és állandóan hódítóknak hiszi magát, aki egy leigázott nemzet hátán lovagol; hanem, hogy a katona egyál-

talában másfajta emberré van fölnevelve, mint a civil. Annak külön becsületet adnak, külön törvényt, jogokat, jelvényeket, amikre ráírják, hogy: szentség, kardot, portopét, mig az ásó, kapa, penna mind csak szerszám. A katona beáll közénk idegennek s a maga határai körül mosolygva nézi, hogy ime körül egy csomó igas hangya mászkál. Csodálatos formájú emberek, semmi se csillog rajtuk, egy csomó millió, aki fölött valami más, tudja az isten micsoda törvény ítél, roppant közönséges nép, amely talán gombostűre szurva érdekes bogárszámba megy, de nem tartozik bele a katonai társadalomba. Ambár egy mondják, nekik is van valami társadalmuk... A Marsról nem gukkerezhetnek bennünket fölényesebb érdeklődéssel, mint a hogy a tisztí kaszinó ablakaiból kibámulnak reánk... S ha ezen a pillantáson változtatni akarnak a hadtestparancsnok urak, ne rendelettel próbáljanak szerencsét. Az a bizonyos egyetértés fényes lenne már, ha egy fabatkát érne a rendelet, mivelhogy már sok jelent meg belőle.

Más katonát kell nevelni. Polgár embert, akinek az a foglalkozása, hogy katona. Semmi vel se kiváltságosabbat, mint amilyen a föld-meg a bűromunkás. Valahogy olyanra kell formálni, hogy ne bizsergjen benne a vér, ha a mi társadalmunkba téved, hanem becsülje meg a kenyéradó gazdáját mibennünk. Meg kell csinálni a kis kátét, ami azzal kezdődik, hogy: — én, Iksz polgár vagyok, akit hadnagynak alkalmazott a többi polgár. Ez idő szerint más a kis kátében a bemutatkozás. — Udvarképes, portopés, csillagos katonát oktat ki a kaszányák közszelleme arra, hogy ha éppen alkalom kínálkozik rá, hát mutassa meg a civilnek, hogy nagylelkű és ne üsse agyon.

Az új nevelésnek azonban nagyon magáról kellene kiindulni. Még a hadtestparancsnokok is kicsi urak ahhoz, hogy bebizonyítsák, hogy az eke, a toll és a penge egy és ugyanazon acélel.

(Th.)

Budapest, október 1.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Szeptember 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király nevenapja.** A király nevenapján, október 4-én délelőtt tíz órakor lesz az ünnepi Te Deum a budavári Mátyásemlomban. A főistentiszteleten Vaszary Kolos bíboros hercegprímás pontifikál fényes segédlettel. Ugyanezen a napon reggel nyolc órakor a Mátyásemlomban dr. Nemes Antal apát-plébános tart istentiszteletet, amelyen az iskolai növendékek vesznek részt.

— **Gróf Lónyayné Bécsben.** Lónyay Stefánia grófnő férjével, gróf Lónyay Elemérrel ma Darmstadt-ból Bécsbe érkezett. Bécsbe való megérkezésük után nyomban Kalksburgba rándultak.

— **Házasságok a királyi családban.** Bécsből jelentik, hogy Mária Rainéria főhercegnének Württembergi Róbert herceggel e hó 29-én történő egybekelése alkalmából [23-án a Burgban ünnepélyes hangverseny lesz. — Péter Ferdinánd főherceg egybekelése november hó elején lesz Bourboni Mária Krisztina hercegnővel és pedig a fenséges szülők kívánságára a bécsi Burgban.

— **A király Bécsben.** A király — mint Bécsből jelentik — ma reggel Görzből Bécsbe érkezett és rögtön Schönbrunnba ment. Kérber miniszterelnök szintén visszatért Görzből Bécsbe. — A király e hó 3-án délután Radmerbe utazik szarvasvadászatra és ott marad 8-ig. A vadászatban résztvesznek Lipót és György bajor hercegek és Ferenc Szalvátor főherceg.

— **Perczel Dezső gyász.** Perczel Dezsőt, a képviselőház elnökét, megrendítő csapás érte. Leánya, Melinda, akit az egész család rajongva szeretett, meghalt Meránban. Mindenfelől mély részvétet fog e gyászos eset híre kelteni, nemcsak a szülők előkelő társadalmi pozíciójánál fogva, de azért is, mivel Perczel Melinda mindig egyik ünnepelt és közszeretettnek örvendő alakja volt a hölgyvilágnak, aki úgy a vármegyéjében, mint a fővárosban is az

összes társadalmi körök tisztelésének központja volt. A korán jobblétre költözött ifjú leány hült tetemét Bonyhádra szállították, ahol szerdán helyezik a családi sírboltban örök nyugalomra.

— **Oktober elején.** A hazának meg kell adni, ami a hazáé, a királynak, ami a királyé. A hazának és királynak pedig így ősz felé fiatal, új katonára van szüksége. Az utéak hemzsegek az újszülött katonáktól s estefele lelkesítő harmónika hanginál fölhangzik a nóta:

Oktober elején
Be köll rukkolni.

Holnap reggel már már hosszú sorba állítják a legényeket a kaszánya udvarán. Esetlen, görbe állású fiúk majd mindannyian. Még a lábukat sem igen tudják használni. Csak anyagcszámba mennek s úgy kell belőlük embert faragni. Embert, katonamebert, amely pedig egészen más, mint a civil, ez a közönséges, semmire sem használható ész-lény. Két nap múlva már friss vér költözik a regrutába. Valami harcias hecces, valami csodás büszkeség...

— **A nemzetközi békekongresszus.** Párisból táviratozzák, hogy vasárnap délután három órakor Passy Fréderic elnökével összeült a nemzetközi békekongresszus. Az üdvözlő beszédét Millerand miniszter mondotta. Este hivatalos fogadtatás volt a kongresszusok palotájában. Bloch orosz államtitkos nagy előadást tartott a hadifegyverek történetéről.

— **Krüger a Gelderland fedélzetén.** Szombaton teljes zászlódiszben futott be a Gelderland nevű hollandi hadihajó a lourenço-marquezi kikötőbe s mindjárt odaérkezte után fedélzetére vette Krüger, az immár Angliához tartozó Transvaal köztársaság elnökét. Az öreg államfőt veje Eloff és orvosa Hartmann kíséri Hollandiába. Ugyanabban az időben nyolcszáz gazdag boer a Herzog nevű német hajón Európa felé utazott. Valamennyi Hollandiába fog letelepüdni. Visszamennek fájuk ősi tűzhelyéhez, miután új afrikai hazájukat elpusztították az angolok.

— **Rohonczy Gida kinttűtése.** Rohonczy Gidának tudvalegyően feltűntelt kellett találmánya van, mely arról nevezetes, hogy mindenféle gyümölcsöt, de különösen szőlőt a legnagyobb távolságra lehet vele a megromlás veszélye nélkül szállítani. Darányi Ignác földművelési miniszter felszólította Rohonczyt, hogy szállítson az ő általa feltalált rámkában szőlőt a párisi kiállításra. A szállítás megtörtént s a szőlő pompás kondícióban érkezett Párisba. Rohonczy Gida találmányát, amely nevezetes alkotás a gyümölcsszállítás terén és szőlőjét ritka kinttűtéssel, a grand prixral honorálták.

— **A berlini gazdasági muzeum pusztulása.** Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy az ottani gazdasági főiskola és a benne elhelyezett gazdasági muzeum ma gázrobbanás következtében majdnem teljesen elpusztult. Az explózió leszakította a muzeum üvegtetőjét és több falat bedöntött. Különösen nagy a kár a muzeumnak abban a részében, amelyben gazdasági gépek kis modelljei vannak egybeállítva. A főiskola laboratóriuma az egész felszereléssel megsemmisült. A kár egyelőre nem állapítható meg.

— **A vidéki tanárok mozgalma.** Mint levelezőnk táviratozza, Szegeden ma a vidéki középiskolák tanárai értekezletet tartottak, 29 főigmináziumból és főreáliskolából mintegy 300 tanár jelent meg, akik az értekezlet elnöke dr. Szombathy István nagyváradi és előadónak Hegedűs Pál szegedi tanárt választották meg. Az értekezlet elhatározta, hogy tiltakozik a rangsor egybeállításával, illetve a fővárosi fiatal tanárok soron kívüli kinevezése ellen, hogy megalakítja a vidéki közepi iskolai tanár-egyesületet és a tanárok sérelmeit emlékiratba foglalva küldöttség útján átnyújtja a miniszternek. Az értekezlet után lakoma volt.

— **Mert céloz az nekem!**... Egy párisi újság értesítése szerint a japán császár jövő tavasszal európai körutára indul. Meglátogatja Páris, Berlin, sőt Budapestet is tervbe vette. Tanulmányozni akarja az európai viszonyokat, hogy a japán állam szervezőtén javítsa. Mert célja az neki...

— **Gróf Zeppelin újabb felszállása.** Stuttgartból táviratozzák, hogy az a baleset, mely gróf Zeppelin léghajóját közvetlenül a legutóbbi felszállása előtt érte, a grófot ugyan nagyon elkedvetlenítette, de azért a gróf szokott energiájával azonnal hozzálátott a léghajó kijavításához. Mind a mellett nem látszik valószínűnek, hogy a karon két héten belül segíteni lehet, úgy, hogy hat hét előtt újabb felszállási kísérlet aligha lesz.

— **Albert tanár temetése.** Senftenbergből táviratozzák, hogy ma délelőtt temették el ottani nyaralójából Albert Edőt, a bécsi egyetem világhírű sebészprofesszorát. A temetésre sok idegen ember jelent meg, közöttük Ausztria és a külföld orvosi tudományának több kitünősége. A kormányt Rezek miniszter képviselte.

— **A sah a határon túl.** Nem elég az, hogy Budapestben mulattaték nagy igyekezettel a perzsa saht az erre illetékesek, hanem gondoskodtak arról is, hogy jó kedvben hagyja itt Magyarországot a messze országból való nagy ur. Zimony felé, Verbaszon báró Vojnics főispán szerb lakodalmassokat vezényelt ki a pályaudvarra. Nem valami kasirozott lakodalmass népség volt, hanem igazi menyasszony, völgyény és valószínűs nászkeszűt meg zenebonával, amire csakugyan figyelmessé is lett a sah és kiszállt a kocsiából. Megmagyarázták neki, hogy miről van szó. Erre, hogy egy kis perzsa áldás is segítsen a verbási szerb pap imájának abban, hogy boldog pár kerekedjék ki az esküvőből — a sah áldólag terjesztette ki fehérkesztyűs kezét az új házaskor feje fölé. Kalácsban se maradt azonban adósuk, mert egy marék perzsa aranyat nyomott a menyasszony kezébe. A perzsa arany tudvalegyően nem tartozik a legjobbak közé, a legnagyobb értékű is csak nyolc koronát ér, marékcsáma azonban mégis szép ajándék. Zimonyban szerb meg török tiszteknek adta át a felséges, de kissé széleselyes vendéget. Azok a török tiszték is eljöttek tudniillik Zimonyig, akik Konstantinápolyba kísérték a szultán vendéget. Musztafa-Pasában, ahol először lépett török területre, a katonai és polgári méltóságok üdvözlötték a sahot. Drinápolyban a szultán küldöttsége fogadta a vendéget. Ott kapta meg a sah a szultán üdvözlő táviratát is, amelyre azonnal válaszolt. A sah azután különvontatón folytatta útját San-Stefanóig, ahol Tefik basa külügyminiszter üdvözlötte. Basmahameből a szultán Izzeddin nevű jachtján utazott a sah Konstantinápolyba. Konstantinápolyban a szultán a Jeli-kioszkban fogadta vendéget, aki azután a szultán oldalán a Merazzim-kioszkba hajtatott, ahol a sah konstantinápolyi tartózkodása alatt lakni fog. Este a kioszk környéke ki volt világítva. A török lapok cikkeket írnak az összes muzulmánoknak a szultán kallitása alatt való egyesítéséről és azt mondják, hogy Perzsa és Törökország közeledése örömmel tölti el az egész mohamedánságot.

— **Pánzláv asszonyok.** A Narodnie Noviny szerkesztőjét, Piotr Ambrust nagy ünnepélyességgel fogadták Turóc-Szent-Mártonban, mikor a váci fegyházból visszatért. Ezért a diadalmas bevonulatáért a diadalmonet rendezőt foghazzal és pénzbüntetéssel sújtotta a Kuria s természetesen nem kimélte a kivonult asszonyokat sem. Most azután a lipóti, turóci és árvamegyei pánzláv hölgyek közt mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy az elítéltek érdekében kegyelmi kérvényt küldjenek a királyhoz.

— **A műegyetemi választások.** Vasárnap délelőtt hivatalosan összehívták a műegyetemi választáson beadott szavazatokat és kintit, hogy csakugyan a liberális „nemzeti párt” győzött 46 szótűbséggel. Mindjárt azután összeült a bizottság és megválasztotta a tisztikarát. Elnök lett Bárány Géza, alelnök: Bamberger Géza, főtitkár: Mangold Frigyes, főpénztáros: Just Lajos, főkönyvtáros: ifj. Bischofka Gábor, főjegyző: Melha Tibor, viták elnöke: Weltl Károly és háznagy: Grosz Andor. A bizottság ugyanakkor kimondta, hogy csatlakozik Debrecen ifjúságának ahhoz a mozgalmához, mely a budapesti tudomány egyetemen lábra kapott klerikalizmust a meghatározottabban elítéli.

— **A Figaro úgy értesül.** A párisi Figaro úgy értesül, hogy a perssa sah kocsiját, mikor Budapestben bevonult, alig néhány lépésnyire a pályaudvartól megállította egy toprongyos alak. A gyanus külsejű egyén — úgy értesül a Figaró — egy csomagot hajtott a sah kocsijába, nagy rémületet keltve a tömegben. Mindenki, még a sah és kísérete is, bombamerényletore gondolt. Később kiderült, hogy a gyanus csomag — kérvény; de akkorára a szerencsétlen főtájt már majdnem meglincelték. Mindezt csak a Figaróban olvassuk mi is, mert itt nálunk senki sem tud az esetről.

— **Új rend Berlinben.** Berlinből táviratozzák nekünk: Berlin éjszakai képe egészen megváltozott, mert ma lépett életbe a törvénynek az a rendelkezése, melynek értelmében minden nyilvános helyiséget 9 órakor be kell zárni s általában minden nyílt boltot ugyanekkor be kell csukni. Ma este történt meg ez először, amiért is a kereskedők üzletük ajtajaira plakátokat ragasztottak, melyekben a törvény szavára hivatkozva, tudatják az újítást. Negyedtízkor — mondhatni — szomorú látványt nyújtott a máskor vig és kedélyes Berlin. Különösen sötétek a Leipziger-Strasse és a Friedrichs-Strasse, melyeken azért még két-ő jéjjel is nagy emberlömög sétat.

— **A Széchenyi-szobor visszahelyezése.** Az ellopott és újra megkerült Széchenyi-szobrot nemcsak a felállítják régi helyén, a Svábhegyen. A budapesti hegyvidéki turista-egyesület, mely a szobrot csináltatta és megőrzés végett a városnak átadta, átiratban kéri meg a fővárost, hogy a svábhegyi műemlékek megőrzéséről hathatósabban gondoskodjék.

— **A föl- és letűnő ur.** A párisi semmitőszék főügyésze Manau ur olyan ember, aki időnként eltűnik Párisból. Senki sem tudja, hogy hova tűnt, merre ment, csak azt konstatálják az ügyészségnél, hogy Manau ur nincs. Az érdemes úr ur, valahányszor szabadságideje van, nem szól, nem beszél senkinek, csak eltűnik. Valahova, a nagy Franciaország egyik zugába menekül s ott pihen. Nemrégiben kelt híre, hogy Manau ur megint eltűnt s sokáig azt hitték, hogy sohasem fogják visszontlátni. Tegnap végre visszatért Párisba. Ugy látszik azonban, hogy ezuttal utoljára tűnt föl, mert beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét.

— **Kronstadt.** Brassóba táviratozzák: Brassó vármegye törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése tárgyalta az országos törskönyv bizottság határozatát, mely szerint Brassó városának hivatalos neve Brassó legyen és ezzel kapcsolatban a magyarok felelősségét Brassó városnak ismert határozata ellen. Móór Gyula főesperes a nemzetiségi törvényre hivatkozva, mely szerint az állam hivatalos nyelve a magyar, a törskönyv bizottság határozatát pártolta és Brassó város határozatának feloldását kérte. Indítványt Orbán Ferenc, Zakariás János és Romhauer Emil támogatott. Szász részről: Thomas, Lassel, Römer tanárok és Scheil, Sindel szász papok, oláh részről: Lengern ügyvéd védte a Kronstadt elnevezést. Kinos benyomást tett, hogy Lassel fordalommal fenyegetőzött, Römer a jegyzőkönyv hűségét gyarusította, Lengern pedig kijelentette, hogy a magyarság azért magyarosít, mert gyöngének érzi magát az állam fenntartására. Maurer Mihály főispán ezeket a szónokokat a legerélyesebben rendutasította. A magyarok eljenzése és tapsai között jelentette ki, hogy a magyarság nem tart ellenségeitől és amint ezer évig fenntartotta az államot, ezután is fenntartja, ha Isten akarja, sok ezer évig, de *Dakórománia nem létezik soha.* A közgyűlés szótöbbséggel jóváhagyta a város határozatát. Móór Gyula főesperes a közgyűlés határozata ellen azonnal felelősséget jelentett be.

— **Adomány az újságírók nyugdíjintézetének.** Lévy Loránt Leó, volt varsói lakos, aki a magyar nyelvet szóban és írásban teljesen elsajátította, úgy hogy a magyarországi gazdasági akadémiát sikerrel elvégezte, felvételt a magyar állampolgárság kötelezőjébe. Lévy ma tette le az állampolgári esküt *Halmos János* polgármester előtt és ebből az alkalomból 200 koronát ajánlott fel az újságírók nyugdíjintézetének. Ez üszegyet a mai napon dr. Fülk Miksa országos képviselőhöz, mint az intézet elnökéhez, megküldötte.

— **Az oravicai vasuti lopás.** Még ma sem kerültek kézre azok, akik a múlt pénteken éjjel az oravicai vasuti forgalmi hivatalból ellopták a pénzes vasszekrényt a benne volt 60.000 koronával együtt. A csendőrség egyelőre *Gólya József* vasuti éjjeli őrt tartóztatja le, mert erős a gyanu, hogy *Gólya* összejátszott a tolvajokkal.

— **Halálozás.** Ma délután 1/4 órákor ment végbe dr. *Vetsey István* fővárosi ügyvéd temetése, a Váci-utca 78. számú halottak házból, az evangélikus egyház szertartása szerint. A beszentelést *Horváth Sándor* lelkész végezte és ugyancsak ő megható beszédben búcsúztatta el az elhunyt ügyvédet családjától.

— **Hova lett a perzsa kán!** A múlt hónap 25-én, amikor a perzsa sah Budapesten volt, a Pannónia-szállóba betért egy perzsa ültető, idősebbnek látszó ember, aki a vendéglőnyitve *Mr. Serop Khan* nevet írt be a szállólág teheráni magánzó. A vendég jól mulatott a Pannoniában, huzatta a cigányokkal két este, harmadnap azután eltűnt a szállóból, hátrahagyván bőrdíjárt. Az illető 50 évesnek látszik, köpöcs, középtermetű, gömbölyű arca van, bajusza őszbevegylt. Perzsául s kevéssé franciául beszél. A rendőrség elrendelte nyomozását.

— **Bányász-sztrájk Amerikában.** *New Yorkból* jelentik, hogy a Philadelphia Reading vasúttársaság kőszénbányái közelében hirtetményeket függesztett ki, amelyekben tudomásra adja a munkásoknak, hogy holnaptól kezdve tíz százalékos bér emelést ad nekik. A társaság hirdetménye alatt a bányamunkások egyesülete egy másik hirdetményt függesztett ki, amelyben a munkásokat felszólítja, hogy a társaság ajánlatát ne fogadják el, amíg a társaság meg nem hallgatja a bányamunkások egyesületének elnökét.

— **Halálra gázolt emberek.** Megrendítő szerencsétlenség történt ma délután a keleti pályaudvar mellett, a verseny-utcai pályatesten. Oda volt kirendelve szolgálatra *Szabó József* államvasuti munkás, akinek a felesége ma érkezett meg Erdélyből s délután 1/4 órákor felkereste a férjét munkája közben. A házastársak ott beszélgettek a sínek között s anyira elmerültek a viszontlátás örömeibe, hogy nem vették észre a Zimony felől berobogó gyorsvonatot. Így történt, hogy a lokomotív mind a kettőjüket elütötte. *Szabó József* nyomban meghalt. Felesége még élt pár percig, de

ő is hamarosan kiszenvedett. — Még egy halálos vasuti elgázolás fordult elő a fővárosban. A ferencvárosi pályaudvar közelében van egy kis vasuti hid, amely olyan szűk, hogy a vonat mellett nem tér el négy ember rajta. De a Ferencváros lakossága mégis átjárónak használja ezt a hidat s e miatt már temérdek szerencsétlenség történt a hidon. Ezen a hidon akart ma este hét óra után átmenni *Szelezky Pál* ferencvárosi koresmáros. Éppen rajta volt, amikor nagy sebességgel rohant keresztül rajta a bécsi gyorsvonat. A szerencsétlen ember nem tudott menekülni, a vonat keresztül ment rajta és darabokra szakgatta. Egyes testrészeit a hídrol 30–40 lépéssnyire találták meg.

— **Vissza a hazába.** Gyereknői gyereket hoztak nemrégiben a budapesti országos gyermekmenedékhelyre. A kis fiúcskát *Daeriswal Antal*nak hívják és svájci illetőségű. Szegényke korán időszakadt idegen országba s hegyes hazájába nagyon visszavágyódott. A hetedik kerületi járásbírósnak is megmesélt rajta a szíve s fölirattal fordult a belügyminiszterhez, hogy engedje meg, hogy a kis fiút szállítsák vissza a hazájába. Azt tanácsolta az előjárás, hogy a kerületi választmány egy tagja szállítsa vissza a fiút. A belügyminiszter azonban azt gondolta, hogy ez nagyon költséges szállítás lenne, és hogy kisebb ur is odatalál a hegyes országba. Így esett most, hogy a fiúcskát az egyesület egyik szolgálja viszi vissza Svájcba.

— **A hullarablók.** Ott, ahol a természet romboló hatalma már befeljezte pusztítását, megjelenik az ember, a mindennél gonoszabb és mindennél kegyetlenebb ember. Galvestonban, a szerencsétlen texasi városban érekes bizonyítékokat szolgáltatnak ehhez a szörnyűséges igazságnak a megerősítéséhez. A kikötőben tanyázó hajósok csak nagy pénzért segítettek a menekülőknél, a szerencsének pedig százával lepletek el a pusztulás tereit s kirabolták a holttesteket. A haterzer halotthoz, aki a katasztrófa áldozata lett, még vagy százötven olyan áldozatot kell számitani, kiket holttestként miatt végeztek ki. A hiénák zsebeiben megtalálta a katonaság a legszörnyűbb bűnjelket. Levágtott ujjakat, asszonyok fülét, melyeket még ott csillogtak az ékszerke. Egy szerencsénél egy fiatal lány levágtott karját találták meg, melyen gyémántokkal kirakott karperec villogott. A katonaság parancsokra a legszigorubbán járt el az embertelen fosztogatókkal, halomra lövette őket, de a szörnyűséges ítélet sem tudta visszariasztani a többieket a rablástól. Egyetlen napon kétszáz gyanus embert loptak el, kik közül negyvenhármát bűnösnek találtak és kivégeztek. Természetesen nemcsak a holtakat rabolták meg, hanem azokat a házakat is teljesen kifosztották, melyek az elemnek ellentállottak. A lakók többnyire elmenekültek a házaikból s így a banditák kényelmesen kirabolhatták, de ha a házaiban lettek valakit, azt könyörtelenül meggyilkolták.

— **Tanítás hitelbe.** A főváros több mint kétszáz óradíjas tanítót és tanítónőt foglalkoztat az iskolákban. Szeptember elsőjétől tizedikéig elosztották őket mindenfelé s folyik is a tanítás azóta, de fizetést ezek a tanítók és tanítónők még máig se kaptak. A főváros alkalmazottai előlegeesen kapnak fizetést, annál érthetlenebb hát az a mulasztás, hogy éppen ezek, a többinél rosszabbul fizetett tanítók és tanítónők azok, akiknek hitelbe kell tanítani.

— **Összeütközött vonatok.** Végzetes kimeneteli vasuti szerencsétlenség történt ma délelőtt a váci állomás közelében levő első őrháznál. Egy gyors-tehervonat beleütközött az állomás előtt vesztelő személyvonat üres kocsijaiba; a mozdony kiskiklott s két kocsit izzó-porrá tört. Az összeütközés következtében *Leitner Oszkár* ellenőr, ki a vonatot a kalauz-kocsiban kísérte és *Csető Pál* kocsizó, ki az első lékes kocsin volt, oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy az előbbi időrával a baleset után, utóbbi pedig rögtön meghalt. *Udvardy Antal* vonatvezető a kalauzkocsiból kiesett és szerencsére csak könnyebb sérülést szenvedett.

— **Karapárbaj.** A Bay-féle vívóteremben ma reggel nyolc órákor véres kardpárbaj volt *Baldá Nándor* és *Schnitzer Jenő* kereskedők között. A párbaj, amelynek oka sértő szavak voltak, harcfeletlenségig ment s a második összecsapásnál *Baldá*, lejegnek baloldalon hosszú, a csonthátyáig hatoló vágást kapott, amelyet dr. *Nagy Albert* és dr. *Somogyi Béla* párbajorvosok varrtak össze. A felek nem békültek ki.

— **A butorgyári tűzesethez.** A Feivel és Zaitsech-féle gyárban kitört tűzeset alkalmából tegnap délután tartotta meg a tűzvizsgáló bizottság a vizsgálatot. A tűz keletkezésének okát bizonyossággal megállapítani nem lehetett, de valószínű, hogy a Wagner-féle gyár kéményéből kipattant szikra okozta a bajt. A gyárhelyiségnek tetőzete s padlása lett marta-léka a tűznek, amely az épületben 4500, árukban pedig mintegy 9000 forintnyi kárt okozott, amely azonban megtérül, mert a gyár biztosítva volt.

— **Véres zendülés.** *Lugosról* táviratozzák, hogy *Kornyaeva* községben véres zendülés ütött ki. A helység lakossága a legelő felmérése miatt megrohanta a községvázat s mikor a csendőrok szétoszlásra szölitették föl, kövekkel dobálta a hatóság embereit. A csendőrok még ekkor is nyugalomra intették a népet, de hasznaltan, az indulatos természetű lakosság most már vasszállak-kal, botokkal akart rájuk rentani, a csendőrok erre kénytelenek voltak fegyverüket használni. Borzalmas durranás hangzott el s a másik pillanathban három ember holtan összeesett. A lázongó nép erre römületen elmenekült. A krasszófényvi alispán a megyei főjegyzőt bizta meg a vizsgálat vezetésével, aki a törvényszék kiküldöttjeivel már el is ment Kornyaevába.

— **Szerencsétlenül járt operanékes.** Megirtuk egy karlsruhei távirat nyomán, hogy *Blenk Frigyes* udvari operanékes a szinpodon sülyesztőre lépett s a mélységbe bukkott. Mint tudósítónk Karlsruhe-ból táviratozza, *Blenk* meghalt seibeiben, családja pedig a nagyherceget, az intendatúrát, a rendezőt és két műszaki alkalmazottat bepörölte 275.000 márka kártérítés erejéig.

— **Halálra vert munkás.** A Hungária-ut 27. szám alatt lévő üres telken ma reggel a fűben egy holttestet talált a rendőri őrtárat. Arca el volt ékeletnítve a szurakostól és ütésektől s a bal szeme is ki volt ütve. Orra a szó szoros értelmében össze volt törve s állkapcsa is eltört. Nem messze a holttesttől véres fadorongot találtak. A rendőrség megállapította, hogy az illető *Migali József* vasúti munkás, aki a Rózsá-utca 24. sz. a. lévő házban lakott. Egyesek látták, hogy *Migali* több városligeti koresmában mulatott az éjjel, s minden jel arra mutat, hogy cimboráival összeveszve verekedésre került a dolog, amelynek ő lett az áldozata. A rendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére s a holttestet a boncoló intézetbe szállította.

— **Rendőri hírek.** *Freund Sándor* 25 éves pék az éjszaka a Küllő-Váci-ut 60. szám alatt lévő lakásán borotválva fölmetszette az ereit. Súlyosan sebesülve vitték a Rókus-kórházba. — *Mérs János* napaszmás az éjjel összeveszett az Oriás-utca egyik vendéglőjében *Dezso János* társával. A veszekedés vége az lett, hogy *Dezso* életveszélyes sérülésekkel került a Rókus-kórházba. — *Ködmén Rezső* 25 éves kocsis ma reggel az Eszterházy-utca 60. szám alatt lévő sörkártya előtt leest a kocsijáról, amelynek kerekei átmentek a testén. Súlyos belső sérülésekkel került a Rókus-kórházba.

(x) **Férfi fehérműveket,** nyakkendőket és mindelemmel dívatékeket legnagyobb választékban ajánl *Kanitz G. Zsigmond*, V. ker., Dorottya-utca 6. (Wurmudvar.)

(x) **Kérjünk mindonütt Emke-gyűjtőt!**

Református hangok.

Budapest, október 1.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület szeptember 29-én kezdete meg négy napra terjedő közgyűlést *Boldva* borsodmegyei nagyközségben. *Em Bertalan* püspökök és a többi előkelőségeknek a községbe való bevonulása impozáns volt, elül zászlós bandérium haladt, melyet az ifjú Szathmáry Királyi Pál vezetett.

A világi eleméből *Ragályi Béla*, *Dokus Ernő*, *Komjáthy Béla* országgyűlési képviselők, *Bernáth Elemér* kuriai bíró, *Lévy József* akadémiai tag, *Mecser Béla*, *Farkas Abraham*, *Lakatos Sándor* országgyűlési képviselők, *Szathmáry Királyi Pál*, *Szepeasy Kálmán* stb. földbírtokosok jelentek meg.

Az első nap délutánján a tanügyi bizottság tartott ülést, melyen elhatározták, hogy a népiskolákban a magyar nyelvet az eddigi *lélekgyógyító* grammatizálás kiküszöbölésével ezután tisztán jó magyar olvasmányok alapján kell tanítani.

Másnap, vasárnap lelkészaráfással egybekötött ünnepélyes istentisztelet volt.

Vasárnap délen banket volt, melyen kétszázán vettek részt. Ott nagy hatású beszédet tartott *Ragályi Béla* országos képviselő, egyházmegyei főgondnok, rámutatván azokra a fontos kérdésekre, melyek az egyházkerületi gyűlés összehívását s ezen a protestáns szellem nyílt egyenes megnyilatkozását szükségessé teszik.

Ezen kérdések közt — ugymond a szónok — egyik legfontosabb, már is aktuális kérdés: az általános felekezeti közélet és az ennek tolytan követendő magatartásunk kérdése. Vajjon, ki tagadhatná — ugymond — hogy bizonyos ultramontan klerikális körökben méltán aggodalmat keltő törekvések nyilvánulnak. Hogy ily jelenségek között közönyös szemlélet nem lehetünk: az kötséget nem szenvedhet. Ezen tö-

Szájpadlás nélküli fogak.

Főfőlegessé tessék az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpádás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

rekvések ellen küzdeni, egyházunkat megvédelmezni nemcsak jogunk, hanem kötelességünk is.

Amde másrésztől e hazaszeretetet el írja elénk, hogy imádott magyar hazánkat a felekezeti belvitól, a vallásháború irtoztató csapásaitól megkímélni, megővni törekedjünk.

A dolgok így állásában szerencsése a magyar református egyháznak, hogy vannak oly bölcs vezérfői, akik önévédelmi harcunkat egyrésztől a kellő eréllyel, de másrésztől a szükséges mérsékléssel és tapintattal a helyes irányban vezetik. Így vezérflakul üdvözlő Kun Bertalan püspököt és a most távollevő főgondnokot: báró Vay Bélát.

A beszéd általános nagy hatást keltett.

Ragályi után Komjáthy Béla szólott, majd Bernáth Elemér egyházkerületi helyettes főgondnok beszélt.

Tapasztalunk kell, ugymond, hogy sajátosság időköt élünk. Van valami a levegőben, amely bánt, izgalmomba hoz és aggodalomba ejt bennünket. Mintha a múlt századok homályából életre kelt vallási türelmetlenség réme kísértene ajtunkon.

Mindezen elszomorító jelenségek ellenére azt hiszi, hogy bizalommal tekinthetünk a jövőbe, mert a haladást, a felvilágosodást, szabadelvű gondolkodás terjedését nem lehet hosszabb időre megakadályozni semmiféle reakcionárius áramlatoknak. Azért legyünk ugyan résen, de ne ijedjünk meg és különösen mi ne lépünk arra a térre, amelyen ellenségeink a harcot készítik ellenünk. Mi ne idézzük fel a felekezeti vallásháborút, bizzunk Magyarországi vezérflakainak párt- és vallásfelekezeti különbség nélkül való liberális gondolkodásában és bölcsességében, hogy a felekezetek közötti béke hosszabb időre megzavarva nem lesz.

Bernáth beszéde is nagy hatást keltett.

A gyűlést hétfőn folytatják.

Leégett kékfestőgyár.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 1.

Hatalmas tűz pusztított ma éjjel Ó-Budán Goldberger Sámuel és fia cégnél Lajos-utcai kékfestőgyárában, amely egyike a főváros legnagyobb ipartelepének. Ennek a gyártelepnek a legnagyobb épülete, a három emeletes szárítóhelyiség égett le. Szerencsére, hogy a tüzet idejekorán észrevették, s hogy a többi épületeket meg tudták menteni, mert ha a tűz átterjedt volna az épület közvetlen szomszédságában lévő két kazánházra, amelyekben befültött kázanok voltak, olyan katasztrófa állhatott volna elő, amely az egész gyárat romba döntötte volna.

Éjjel fél tizenegy után értesítették a tűzörséget a nagy tüzről. Kévéssel fél tizenegy előtt vette észre a gyár egyik munkása, Pollák József fűtő, hogy a szomszédos épület tetejére nagy világosság vetődik. Amint szénázott, látta, hogy a hatalmas szárító épület ablakaiból lángkórók csapnak ki, s fellármázta a gyárban lévő munkásokat:

— Eg a gyár, meneküljétek!

Azután a tűzjelző készülékhez szaladt, hogy a tűzoltóságot értesítse a katasztrófa áról. Ekkorra azonban már bent vadul pusztított a romboló elem, az épületben szárítás végett felhalmozott anyagok lángban állottak.

A több holdnyi területen lévő gyártelep közepén, a kazánház előtt, a fehérítő helyiség közvetlen szomszédságában van a nagy szárító épület. Maga az épület tizenkét méter széles és vagy hatvan méter hosszú. Az első emelet magasságában bolthajtásokkal van elválasztva a két felső emeletől, amelyek együttesen képezik a nagy szárítót. Hosszu sávós ablakai vannak az épületnek s vascsövek és kúrtók szelik át a két emeletnyi magasságu óriási termet. Ezekbe a csövekbe bocsátják a száraz gőzt, amely így átjárja az oda felerített ruhákat.

Amikor a gyári alkalmazottak látták, hogy az egész szárító épület lángban áll, szerencsére nem vesztették el lélekjelenlétüket, hanem a kazánházak megmentésére gondoltak. Török Mihály gépész, aki a nagy kazánházat kezeli, rohant a gondozására bízott épületbe. Rögtön átlátta a helyzetet, hogy ha a gőz bent marad a kazánokban és a kazánház is kiég, akkor a tűz atmoszféra nyomásu gőz felrobbantja a két óriási kazánt s a robbanás ereje elpusztítja így az egész gyártelepet. Rögtön kinyitotta hát a kazánok csapjait s a nagy feszültségű gőztömeg zuga, sísteregre ömlött ki a két kazánból.

Ekkor már a gyári tűzoltóság — a Goldberger-gyárnak saját tűzoltósága van — hozzáállott a tűz oltásához, azonban semmire sem mentek a derék tűzoltók a romboló elemekkel. Szerencsére egymásután érkeztek meg a Leipziger és Spitzer gyárak, továbbá a hajógyár tűzoltói, majd a II., III., V-ik kerületi és a központi tűzörség és az önkéntes tűzoltók óriási apparátussal. A fővárosi tűzoltóság Markosovszky segédtséget, az önkéntes tűzoltóság pedig Kállay Imre parancsnok vezetésével vonult ki.

A tűzoltóság három oldalról támadta meg a lángban álló épületet: a Lajos-utca, a Korona-utca és a Pere-köz felől. A hatalmas fecskendők óriási mennyiségű vizet ontottak az épületre, de a nagy víztö-

meg is alig tudott diadalmaskodni a pusztító elem fölött. Alig telt bele egy fél óra, elhamvad a szárító egész berendezése a bent lévő ruhákkal együtt, s a lángok ekkorra már a tetőzetet is lelemészítették.

A tűzoltóság óriási erőfeszítéssel működött, de különben is olyan nagy erővel támadta meg az égő épületet, hogy előrelátható volt a nagyobb veszedelem megakadályozása. Körülbelül egy órával a tűz kitérése után Markosovszky parancsnok már tisztában volt azzal, hogy a tűz lokalizálva van.

Nagy aggodalmat okozott azonban a nagy épület egyik hatalmas oromfal, amely még éjtél után is bedőléssel fenyeget s ha ez bekövetkezik, elpusztítja az egyik kazánházat. A tűzoltóság és a rendőrség mindent elkövet, hogy ezt a veszedelmet megakadályozza.

Eddig még nem tudják, hogy a tűz hogy keletkezhetett a szárítóhelyiségben. A gyárbeli alkalmazottaknak az a véleménye, hogy a ruhafestéshez használt analin gyuladt meg önmagától valamelyik szárítás végett kiterített ruhadarabon s úgy borult lángba az épület belső része. A tűz okát különben megállapítja majd a holnapi tűzvizsgálat.

Éjtél után egy órakor a tűzoltóság még erősen dolgozik a zsaratnokok eloltásán, ami azonban még nagy munkába kerül s valószínűleg csak még hajnalban fog sikerülni.

A kár nagyon jelentékeny, amennyiben körülbelül 20–25 ezer korona értékű ruhanyemű égett oda, az épületben esett kár pedig legalább 60–80 ezer koronára ug.

FŐVÁROS.

(*) **Megvizsgált előjáróság.** Matuska Alajos helyettes polgármester ma délelőtti vizsgálta meg az V-ik kerületi előjáróságát. A polgármester az összes hivatalok ügyvitelét a legnagyobb rendben találta.

Történet

a házmeztérekéről és felügyelőikről.

A házmeztérek hivatalos döntést kértek a főváros tanácsától egy kérvényben, hogy házmeztér helyett házfelügyelő legyen a címük. A tanács a kérvényt minden vita nélkül az irattárba helyezte. A vitás kérdés tehát továbbra is eldöntetlen marad.

Egyszer egy házmeztér Mit gondolt magába',
— Ez tovább nem járja
Hiába, hiába! ...
Mester legyek mindig,
Végig, mindhalálig?
Menjünk mind egy szálig!

És elindulának
Komolyan, szelíden,
— Odabaza őket
Sohsem látod igiten —
A vezérük vitt a
Kézében egy árkust,
S telkeresték vele
Józsefet, a Márkust.

— Uram! Kenyeremnek
Javát már megettem
S ez a sok küldött is,
Ki itt áll megtemtem
S nem tűrjük a csúfot:
Mesterek maradjunk?
Késő utódunkra
Csak ily címet hagyjunk?
Ha még polgármester,
Akkor hagyjám volna,
Új címre köztünk
Senkisen gondolna,
De csak így: házmeztér,
Egyszerűen csak; ház,
Lealáz!
Azért hát gondoltuk,
Mivel felügyelő
Legyen ékes címe
Majd: házfelügyelő!

Uram! Kérünk szépen
Hívd össze tanácsod,
S attól vár a lelkünk
Jókedvet s tanácsot ...

Szegény Márkus József
Károlykaszárnyába'
Összehívja a tanácsot
Leike nagy bájaiba.
Összeültek azok:

Bölcsek, ifjak, vének,
Tanácsot maguktól
S az Istentől kérnek,
De hogy házmeztér-e
Vagy házfelügyelő? ...
Soha még nem fordult
Ott ilyen ügy elő ...
S feloszlott a tanács
Eredmények nélkül,
Nehéz sohaj fakad
A házmeztér csapat
Sok szelid lelkeiből ...

S a sok jó házmeztér
Mit gondolt magába'
A bölcsek s nagy Tanácsról?
... Bár ne gondolták azt
Hiába, hiába!

Pont.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Bucsuelőadás Budán. A Fővárosi Nyári Színház drámai személyzete is e bucsuzott ma budapesti közönségétől és ezzel a szellős színház kapui a jövő nyárig újra bezárultak. A türekvő színészek a Segédtanárban léptek fel utoljára és talán a válság érzete is fokozta ambíciójukat és művészetük becsét. Az összes szereplők derekasan helyt állottak és oly pompás összjátékot is láttunk, amely méltán megérdemelte annak a hálás közönségnek lelkes tapsait, amely zsu'olásig megtöltötte a nézőteret. Minden felvonás után ötször-hatszor hívták a több szereplőket és végül Makó igazgatót is vagy nyolcszor szólították a lámpák elé, oly rengeteg tapsviharral, hogy Makónak mindannyiszor meg kellett jelennie. Utoljára szép szavakban köszönetet mondott az igazgató a budapesti közönségnek a támogatásért. Makó Lajos már holnap elvonul társulatával Temesvárra, ahol bizonyára azzal az szimpátiával fog újra találkozni, amely őt budapesti működésében végig kísérte.

Az Operaházban holnap, kedden bérletfolyamban a „Jó éjt Pantalon ur” című egyfelvonásos opera és Delibes és Minkus balletje: „Naila, a forrás tündere” kerül színre. A *Tenöre hírad* szerzője, Farkas Odón tegnap Budapestre érkezett, hogy jelen legyen operájának utolsó próbáin.

Ingyenes előadás a Népszínházban. A Népszínház igazgatósága október 4-ikén, csütörtökön a király nevenapja ületéből ingyenes előadást tart a fővárosi tanintézetek, árvaházak, iparos és humánus egyesületek javára. Zavarok kerülése végett az igazgatóság az ingyenes előadásra szóló jegyeket kiosztás végett ma küldte el az illető intézetek és egyesületek vezetőségeinek. Színre kerül ez alkalomból *A szökött kalona* című népszínmű.

Réthy Laura Pápa. R. Réthy Laura asszony pénteken, szombaton és vasárnap Pápan vendég szerepelt *Szép Helénában*, Babában és Nániban, mind a három este zsu'olt házak előtt. A közönség a művésznőt rendkívüli óráikkal ünnepelte s virágokkal balmazta el. *Dobó* szintársula e három művészi bucsustéval fejezte be a pápai szezon s ma este már téli állomásán, Győrűt játszik.

Darabváltozások. A Népszínházban ma este Kürty Klára gyöngékedése miatt darabváltozás volt. A *Szép Heléna* helyett a *Toledad* operettet adták. — Sziklai Kornél nagy sikerű operettje, a *Koldus és királyfi* helyett ma *Ledószky* Gizella közbejött megbetegedése miatt az *asszonypragmet* került színre. — A *Koldus és királyfi* legközelebbi előadása csütörtökön lesz és attól fogva a darab nagy sikerének megfelelően, domináló ranggal fog szerepelni a Magyar Színház műsorában.

Passziójátékok Budapest. A Városligeti Színházban megkezdődtek az oberammergaui passziójátékok próbái. A bibliai dráma, amely a négy evangéliumból van összeállítva, fényes kiállításban, kórossal és zenével kerül előadásra és a színház ezek előkészítése miatt csütörtökig, október 4-ig zárva marad. Ekkor lesz bemutatott előadás a passziójátékoknak, amelyek a megváltó vagy Jézus szenvedése és halála címen kerülnek színre. Jegyek már október 3-án váltakozó előváltási díj nélkül. Az előadások hétköznapiakon este hatkor kezdődnek és félkilencig tartanak.

A Nemzeti Színház főpróbája. A Nemzeti Színházban csütörtök délelőtti fél tizenegy órakor tartják meg Dumas: *Tékozló apa* című színművének a 16-próbáját.

A Népszínház új kínai operettje. San-Toy-ból, Sidney Jonesnek, a *gésák* szerzőjének, kínai operettjéből megkezdődtek a Népszínházban a zenekarral való próbák. A próbákban, amelyek *Mejyeri* Dezső rendező és *Konti* József karnagy vezetésével folynak, mint főszereplők részt vesznek: Kürty Klára, Fedák Sári, Z. Bárdi Gabi, Kápolnai Irén, Erdélyi Margit, Solymosiné, Németh, Kovács, Szirmai, Tollagi, Raskó, Ujvári, Kiss és Szerdai.

„Dávid és a rendőr. A sah tiszteletére diszoldás estjén sűrű rendőri kordon zárta el az Operaházat a közönséges halandók elől. Ne adj Isten, hogy a rendőrök valakit áteresztekkel volna, aki nem váltotta már meg előre jegyét. Este hatkor jön a Japán-kávészől felől Néző Dávid, a mestertalnok, akinek a diszoldáson *Bánk bábja* a bordalt kellett énekelnie.

— Nem szabad átmenni! — rivalt rá a rendőr a Hajós-utca szegletén.

Dávid nem szólt semmit, átkerült a kordon másik oldalára; ott majd csak beeresztik.

— Vissza! rivalt rá itt is a rendőr.

De most már elvesztette Dávid a türelmét. Belenyúl a zsebébe, kihuzza a kótát és odatartja a rendőrnek:

— Tudja mit, kedves barátom, itt van a bordal, énekelje el maga helyettem, — majd intőleg hozzá tette: — De azt megmondom magának előre, az é-t ki kell tartani!...

— Mit? — kérdezte megrökönyödve a rendőr.

— Nyolc taktust!...

Erre a rendőr tisztelettel át bocsátotta a kordonon Dávidot, aki büszkébben vonult be az Operaházba, mint a perzsa sah.

„A Magyar Színház új tagja. A Magyar Színház igazgatósága tagjai sorába szerződtette Sötér Izabellát. A fiatal énekesnő több ízben sikerrel énekelte Szulamit csempéjét.

„Kolozsvári színelőadás. Lukács Henriette, akinek szép hangját a fővárosban is üsmerik — mint Kolozsvárról jelentik, nagy sikerrel lépett föl először az ottani Nemzeti Színházban a *Hunyady László* című dalmű Mátyás szerepében és nagy tetszést aratott. Közönség és kritika egyaránt dicséri a fiatal művésznő nem közönséges hódítását.

„Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. Ma este a Telefon Hírmondó előfizetőinek szórakoztatására a m. kir. Operaház előadását közvetíti. Színpad kerület a Jó éjt Pantalon ur opera és Nailla, a forrás tündére ballet. A közvetítés, mely a leginómaból náncszobákban is tisztán hallható, kellemes szórakozásul szolgál mindazoknak, akik a klasszikus zenét szeretik. — Az operai közvetítés után a rendes esti felolvasás következik, azután pedig 11 óráig felváltva katona- és cigányzenét közvetít a Hírmondó.

Schratt Katalin leleplezése.

— A Burgszínház kulisszatitkai. —

Budapest, október 1.

Bizonyos immár, hogy a bécsi Burgszínház elveszti egyik oszlopát. A színművészet barátai mélyen fájallják, hogy Schratt Katalin, a Burgszínház csillaga otthagya nagy sikereinek színhelyét. Közönség és sajtó egyaránt konstatálja a veszteséget. De nem adják fel a reménységüket, hogy a kedvelt művésznőt viszontláthatják, ha nem is a Burgszínházban, de valamelyik — esetleg egy új — bécsi színház színpadán. Ezt a reménységüket élesíti a művésznőnek az a levele is, amelyet *Stuttgartról* intézett a *Neues Wiener Tagblatt* főszerkesztőjéhez s amelyről már említett tettünk.

A kiválóan érdekes levelet, amelyből sok kecskeség s a Burgszínház jelenlegi művésztársaságát iránt való ádáz elkeseredés csillan ki, alább egész terjedelmében közöljük:

Tisztelt barátom!

Nagyon köszönöm tanulságos levelét és az újságkivágásokat. Sietve válaszolok kozám intézett kérdéseire, amennyire csak nagyfokú idegességem mellett lehetséges. Tudom, hogy rólam, Bécsből való távozásomról, a Burgszínházról való megváltásomról kalandos és rosszakaratu híreket terjesztenek bizonyos helyről; azt is jól tudom, hogy olyan emberek, akiknek én sohasem vétettem s akiknek soha alkalmuk sem volt ahhoz, hogy velem beszélhessenek, bosszúból és rosszakaratból hajmeresztő meséket mondanak el rólam, amelyek nagyon is nevetségesek ahhoz, hogy komolyan foglalkozzam velük. Az is tudomásomra jutott, hogy bizonyos szférákban ajjongásba törtek ki az emberek, mert azt hitték, hogy ungom amnyi kellemetlenség ért, hogy szerencsétlennek érzem magamat. De mit tehettem volna én ezek ellen? Sokkal jobban utálok az ilyen alakokat, semhogy helyreigazításukba bocsátkozhatnám, avagy éppenséggel védekezni ellenük. Legyenek boldogok azok, akiknek kedvük telik abban, hogy egy védtelen aszszonyt gonosz pletykákkal illdözzenek.

Kedves barátom, ne higgye ezeket a meséket. Azért utaztam el Bécsből, mert idages állapotom és orvosom tanácsa ösztönzött arra, hogy pihenjek. Ahhoz talán épp van jogom, mint bármely nőnek, hogy idages legyen s hogy ott keressek gyógyulást, pihenést és nyugalmat, ahol azt vélem, hogy meg is találom.

Hát egy lépést sem szabad tennem a nélkül, hogy okot ne adjak hamis föltevésekre és gonosz színezésekre? Ha nem tartanék attól, hogy gőgnek veszik, egyszerűen azt mondhatnám, hogy azért men-

tem el Bécsből, mert nekem úgy tetszett. Hát nem vagyok én ura az akaratomnak? És hogy én voltam az, aki magam felől rendelkeztem és hogy velem senkinek nem kellett volna beleszólnia a környezetem és jól tudják mindazok, akik velem közelebbi vagy távolabbi összeköttetésben állottak.

Ez az igazság. Én senkit sem baltalmaztam föl, hogy nevében nyilatkozzék. Nem talakodom én ki a nyilvánosságba most sem, amint azt a multban sem tettem. Nem értem az ellenséges indulatot bizonyos magas vagy önmaguk által magasnak vélt körökben. Nyugodt lélekkel mondhatom, hogy számos emberrel igyekeztem jót cselekedni; nem dicsekvésképp mondom ezt s nem is várok köszönetet érte, mert csak szívem sugallatát követtem, de egész lényemnek meg kellett volna óvnia az effajta illdözésektől. Különbösen türelmem egyszer csak megszakad. S ha én elvesztetem a türelmemet, akkor nem tudom, hogy ellenségeim nevetnek-e majd, avagy a nevetők az ő oldalukon lesznek-e?

Térjünk át most arra, hogy miért távoztam a Burgszínházról? Nagyon egyszerű! Mert már két esztendeje sehogysém tetszett nekem az ottani állapotok és mert művészi multammal és méltóságommal nem tudtam összeegyeztetni többé azt a bánásmódot, amelyet igazságtalannak és méltánytalanul tartottam s mert épp oly kevésbé akartam tűrni a méltatlanságokat mint a hamis ígéretek s mert nem zérhettem tovább, hogy szegény és védtelen kollégáimnak művészi és anyagi egzisztenciáját hogyan károsították meg a legkiméletlenebb módon. S a legtöbb kártársam meg fogja érteni és helyeselni is fogja, hogy az ott uralkodó állapotok folytán elhagytam a Burgszínházat.

A magam jószántából nyújtottam be lemondásomat. Mindent elkövettem, hogy vonjam vissza, ismét előszedtek minden „diplomáciai” cselekedést, hogy megkerüljék nehezteléseim tárgyát. Miután azonban engem beszéddel nem lehet meggyőzni, mert én tényeket akarok látni, amelyek a jóra való fordulást kétségbevonhatlanul bizonyítják, inkább megyek, mert látom, hogy ezek a tények nem akarnak napfényre kerülni. Utóvégre a Burgszínház nem az egyetlen színház, ahol a színművészetre a kalom nyílik. *Contre coeur* nehéz egy színháznál megmaradni; ezt csak az teheti, aki — sajnos — nem tud magát másként segíteni. Nekem nem kellett maradnom, tehát most megváltam.

Hogy mikor térek vissza Bécsbe, azt most nem mondhatom meg, mert nem tudom, hol keressek enyhülést idegbajomra. Ha egészségem mielőbb javul — mielőbb, ha bajom makacs lesz, csak — később. Ez az egyetlen elhatározás, amelyet nem intézhetek egészen önállón, mert ebbe az orvosoknak is van beleszólásuk. Ha a szerencse valami nagy művészi feladat elé állítana, akkor összeszedném minden erőmet, hogy eleget tegyek annak, aki hiszem ugyanis, hogy az erély legjobban gyógyítja az idegességet, de vajjon számíthatok én ilyen szerencsére?

Ha közlésemat érdekesnek találja, nem bánom, hozza nyilvánosságra. Barátaim kiolvassák majd levelemből, hogy nincs okuk tulzott aggodalmakra, el-lenségeim pedig meggyőződhetnek, hogy nincs okuk az ujongásra. Mindenesetre szívőből köszönöm az ön részvétét és vagyok tisztelője

Schratt Katalin.

MŰVÉSZET.

□ **A siketnéma művésze.** A *Siketnéma-Világ* című lap ma megjelent első számában olvassuk a következő hirt:

Az I-ső Ferenc király emlékének szánt szobor kisebbített mintáját Vaszary László ur, siketnéma sorstársunk, Sirobi Alajos, hírneves szobrászunk műtermében elkészítette és a közoktatásiügyi minisztériumnak benutatta.

Vaszary László Strobl tanár műtermének egyik jeles tehetségű növendéke, aki a fent említett szobormintán kívül már több figyelemreméltó studiumot is mintázott. Többek között az epreskeri telep pompás parkjában látható tőle egy szép Napóleon-fej, amely fehér márványba faragva és diszkrétan aranyozott talapatával díszre válik a sok szép szoborműben gazdag kertnek. A fiatal művész egyelőre még folytatja tanulmányait Strobl tanárnál.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

□ **Magyar Egyetemi Szemle** címen új olyóiratot indított meg Kálmán László és Zala Ernő. A füzet egész összeállítását komoly gondra vall. Több tudományág becsesei bíró cikket találtak benne. Esztendőnkint tízszer jelenik meg és egész évre 10 forint az előfizetési ára.

□ **Magyar diákélet és diák egyesületek.** Ilyen címen érdekes munka jelent meg Ludwig Rozs és Szemenyei Kornél szerkesztésében. A vaskos kötet számos tanulságos és érdekes cikkben nyújt kimerítő tájékoztatást hazai főiskoláinkról és a magyar diákéletéről. Cikketeket írtak Wlassics miniszter, dr. Márki Sándor kolozsvári egyetemi tanár, Rényi József és a szerkesztők. Különbösen érdekes Márki Sándor tanulmánya, amely a magyar diákságnak a szabadságharcban való szerepléséről szól. A kötetet, amely francia nyelven is megjelent, az Athenaeum adta ki.

SPORT.

□ **Őszi lövészversenyek.** Holnapra újra „handikap-programm” van, ami azt jelenti, hogy lesz majd tömegtelen sok ló a versenyekben és letörés a versenyek után. A nyílt handikapban még nem lesz olyan nagy versedelem, mert Facon és Gaudriole kedvező terhe miatt a bejelentettek nagy részét törölték a versenyből, de a két évesek nagy handikapjének startjánál bizonyoson életveszélyes tolongás lesz. Mindkét verseny különben 6000 koronás. A nyílt handikap két ló közt van: Facon és Gaudriole közt, de mert mind a kettő egy istállóban van, a százbereki ménésben, nem lehet tudni, melyik az igazi crack. Talán nem tévedünk, ha Faconban látjuk az igazi cracket. A százberekieknek *Catcher* és *Leader* a legkomolyabb ellenfele. A két évesek nagy handikapját alkalmasint a formába jött *Vieux Garçon* nyeri meg *Verita* és *Akárhogy* előtt. Az érdekesnek kinálkozó Pehely-díjban *Paraphie* lenne győztes, ha futna, de mert indulása nem valószínű, *Néha-Néha* és *Almaviva* a legkomolyabb crackek. A típek holnapra ezek:

I. Almaviva—Néha-Néha.

II. Ritika II.—Dumantul.

III. Százbereki istálló—Leader—Catcher.

IV. Vieux Garçon—Akárhogy—Verita.

V. Or-Dur—Rózi.

VI. Jagelló—Parole.

□ **A bíróverseny.** Nagy érdeklődés közt folynak az állatkerti cirkuszban a nemzetközi bíróversenyek. Négy küzdelem volt ma este, s a közönség valamennyit a legnagyobb izgalommal nézte s a végén megjelenezte a győztest. Az első match *Pibens* és *Roberto* közt volt s hosszu viaskodás után, 16 perc, 35 másodperc alatt *Roberto* lett a győztes. Még érdekesebb volt a küzdelem *Robineti* és *Weber* Henrik közt. Nem kevesebb, mint 24 perc, 40 másodpercig tartott s győnyörű viaskodás után *Robineti* győzelmével végződött, akit a közönség zajosan megjelenezett. A következő, kevésbé érdekes bíróküzás győztese *Fengler* Muldon lett *Poiré* fölött, de ez a küzdelem csak 3 percig tartott, míg a markos *Hiltler* Mihály 8 perc 19 másodperc alatt terítette le *Nollis* Ignácot. Holnap este folytatják az érdekes küzdelmet, mely az 5000 koronás budapesti nagy díjat dönti el.

□ **A XVI. őszi luxuslovásár** mai második napja rendkívül élénk, mozgalmas képet nyújtott, amennyiben a délelőtti folyamán történt a Tattersall által adományozott szebbnél-szebb díjak odaítélése és egyuttal kiosztása. Az eladó és vásárló közönségen kívül megjelentek a Tattersall tribünjén mindazok, akik a lövészversenyeknek is élitepublikumát teszik. A bírálóbizottság a következőképpen alakult meg: csepei Zoltán Elek altábornagy elnöksége alatt Forster Géza, Steiger Gyula, Kiss Aladár, Somsich Andor, gróf Szapáry Pál és Muzslay Gyula voltak a zsűri tagjai. A díjazás reggel 9 órakor vette kezdetét s 11 órakor ért véget. Eredménye a következő:

A négyes fogatok I. díját gróf Szapáry Pál 272—275. számú fogata, a II. díjat gróf Apponyi Géza 228—231. számú fogata nyerte meg. Diszoklevelet kaptak: Farkas Zoltán (105—108. sz.), Tallián Vilmos (256—259. sz.) és Rosenfeld Lajos (35—38. sz.) négyesei.

A hintós fogatok első díját gróf Karolyi Sándor (319—320. sz.) fogata, a második díjat Beleszlín Dusan szőregi gazdálkodó (234—235. sz.), a harmadik díjat gróf Szapáry István (315—316. számú) fogatai nyerték meg.

A jukker-fogatoknál az első díjat gróf Keglevich Gyula (9—10. sz.), a második díjat gróf Széchenyi István (311—312. sz.), a harmadik díjat Török Gyula (165—166. sz.) fogatai nyerték meg.

Végül a hatasoknál az első díj nyertese gróf Andrássy Sándor (123. sz.) lett; a második díjat gróf Tisa István 135. számú lovát; a harmadik díjat Borhi György 243. sz. lovának ítéltek oda. Diszoklevelet kaptak: báró Buttlér Ervin (115. sz.), báró Majthényi Béla (310. sz.) hatasai.

A vásár, bár az anyag minősége még egynémely kívánni valót hágy, elég élénk, az eladás eredménye a régebbi vásárokhöz képest határozottan javult, mert a külöld részéről ezuttal sokkal több vevő jelentkezett, akik a valódi jó luxuslovakért készséggel, minden alku nélkül, megadták a bejelentett árakat. A vásár még holnap lesz nyitva és 3-án délelőtti már az állami ménések loányaga kerül árverésre.

□ **A lövészversenyek eredményét** leggyorsabban és legmegbízhatóbban a Telefon Hírmondó után tudhatjuk meg mindazok, akiket foglalkoztatások nem enged ki a versenyterre. A Hírmondó ugyanis minden futam eredményét az egyes versenyek lefolyása után mindjárt felolvasztja.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Új ítélőtábla bírák.** A király dr. Gerő Antal veszprémi ügyész és Kólos Jenő soproni törvényszéki bírót a győri ítélőtáblához bírákká nevezte ki.

§§ **Okirathamisítás.** Slerk Nándor volt államvasuti napidíjas egy betenhét koránál kötelezvényt állított ki s nyújtott be a vasutasok segítő szövetkezetéhez. A kötelezvényre két államvasuti hivatalnok nevét írta kezesnek, ezek tudta és beleegyezése nélkül. Magánokirathamisítás büntetével vádolva állott ma a törvényszék előtt. Büntét beismerte s azzal védekezett, hogy a nagy nyomora vitte a bűnös utra. A törvényszék dr. Nádaszy alügyész vádjára és dr. Gonda Dezső védelme után okirathamisítás vétségeért három hónapi fogsárra ítélte.

§§ **Palugyay alispán büntetése.** Abban a hosszúra nyúlt pörös ügyben, mely *Palugyay* Gyula lipcsei alispán és *Vitális* Péter főügyész közt folyt, tegnap mondott ítéletet a lipcse-szentmikiósi járásbíró. *Kaffka* miniszteri osztálytanácsos által megtartott vizsgálat következtében *Palugyay* sértőleg nyilatkozott *Vitálisról*, aki aztán rágalmazásért pört indított az alispán ellen. A bíróság előtt mint tanu megjelent *Kürthy* főispán, *Kaffka* osztálytanácsos, *Szentaghy* miniszteri titkár és mások. A járásbíró *Palugyay* Gyula felfüggesztett alispán becsületértéért huszoneg koronának és fölmerült 259 korona költségnek megfizetésére ítélte.

§§ **A fogház halottja.** Az alkotmány-utcai törvényszéki palota fogházában vasárnap reggel halva találták *Weiler* Andrást, *Weiler* Hugó fővárosi kerteszt nevelt fiát. *Weiler* András tudvalevőleg özvegy *Iby* Dezsőné Menyhért Gizellával szövetkező mintegy nyolcezer forintos köcsönt vett fel s ez összeget betábláztatta hamisított közjegyzői meghatalmazás alapján nevelőszüleinek ingatlanaira. A királyi törvényszék család, köz- és magánokirathamisítás büntette miatt vizsgálati fogságot rendelt el ellenében. A törvényszék vádtanácsa csak a napokban tárgyalta az ügyészi vádrat ellen beadott kifogásokat s pótvizsgálatot rendelt el. *Weiler* András reggel, mikor felkelt, teljesen egészséges volt. Kitakarította celláját s lefeküdt ágyára. Az őt meglátva, hogy *Weiler* — a szabályzat ellenre — az ágyán fekszik, rászólt, hogy kegyen fel. Alikor nem mozdult, előhívta a kulesárt, akivel együtt bementek a cellájába s költögetni kezdtek, de hiába, mert *Weiler* már halott volt. Dr. *Hodász* soros alügyész rendelkezése a holttestet dőlben kiszállították a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol fel fogják boncolni, hogy a hirtelen halál okát megállapítsák. A fogházorvos véleménye szerint *Weiler* szív- és tüdőhűdés érte. A halálesetről a törvényszék már értesítette *Weiler* nevelőszüleit és védőjét dr. *Visontai* Somát.

Nyíltér.

TILLER MÓR és TARSA

cs. és kir. udv. szállító új és fényes
EGYENRUHAKÉSZÍTŐ-ÜZLETE
Budapest, Váci-utca 35. az új híd közelében
MEGNYILT
Régi üzletünk Károly-kaszárnya is tömbeben marad.

Természetes
PARÁDI ARSEN
és vastartalmu könnyen emészthető
GYÓGYFORRÁS SPECIFICUM.

Legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve:
sápkór, vérérgényesség ellen, női betegségekben, ideg- és bőrbajoknál, valamint görvlyékos esetekben.

Gróf Károly Mihály,
uradalmi felügyelője Parád.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu
gyógyvizet Magyarország összes postaállomásaira 5
korona 50 fillérért bőségesen szállít

Főraktár: **Edesky L.** Budapest
cs. és kir. udvari szállító

V. ker., Erzsébet-tér 8. szám.

Kapható minden gyógytárban s megbízható fűszer-
kereskedésben.

Dr. Vermes Lajos SZEMORVOS,

lakik október 1-től Podmaniczky-utca 18.
Rendel: 3-4-ig, vasár- és ünnepnapon 10-11-ig.

Alulírott kijelentem, hogy a fiam, **kiskoru Adorján Zoltán** által eddig csinált vagy a jövőben csinálndó semminemű adósságszáma felelősséget nem vállalok s mindenkit óva intek a neki való hitelezéstől.

Veszprém, 1900. szeptember 29-én.

őzv. Abeles Miksáné.

Tizenkilenc évi fáradhatlan és buzgó
munkásság után fővárosi közraktári vál-
latunk érdemes főkönyvelője

SPULLER FERENC ur

ma reggel jobb létre szenderült.

A boldogult hült tetemei **f. évi ok-
tóber hó 2-án d. u. 3 órakor** a gyász-
házból (IX., Csepel-rakpart 2c) fognak
örök nyugalomra tetetni.

A kiváló tisztviselő vesztességét fájdal-
masan érzi és emlékét hálással őrzi a

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank.

Budapestben, 1900. szeptember 30.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért
nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A király Görzben.

Triest, október 1. Görz-Gradiska valamennyi
helységében a helytartóság következő hirdetményét
tették közzé:

Ő cs. és ap. kir. felsége legfelsőbb megbízásából
közvetlenre hozom ő felsége következő kizárását.
Triest, 1900. szeptember 30. Gróf Goëss, cs. kir.
helytartó.

Kedves gróf Goëss! Noha már megérkezé-
semkor is meg voltam róla győződve, hogy a
magasztos emlékünnepe, amelyet most megül-
tünk, általános részvétellel találkozom, azok a
rendkívül szívélyes és lelkes tüntetések, amelyek-
nek tanuja voltam, mégis meghaladták minden
várakozásomat. Tudom, hogy ezek a tünteté-
sek olyan szívekben fakadnak, amelyek erő-
sen ragaszkodnak a trónhoz és a birodalom-
hoz és boldog vagyok, hogy hűséges görzi
és gradiskai népem és mindenek élén a tar-
tományi főváros érezte velem, hogy az oly
fényesen nyilvánított érzelmekből valamit az én
személyemre is vonatkoztathatok. Legbensőbb
megelégedés és hála tölti el tehát szívemet, amely
épp olyan szeretettel fordul feléjük és megbizom
önt, hogy ezeket az érzelmeket, ugyancsak teljes
elismerésemre a lakosságának az ünnepek alatt
tanúsított magatartásáért közvetlenre hozza.

Görz, 1900. szeptember 30-ikán.

Ferenc József, s. k.

A japán császár utja.

Bécs, október 1. A *Pol. Corr.* értesülése
szerint az idevaló japán követség sommit sem
tud arról, hogy a japán császár a jövő év tava-
szán Európába akar jönni és hogy Kotohito her-
ceg legutóbbi útjára alkalmával a bécsi udvarnál
bejelentette a császár látogatását. Egyáltalán na-
gyon valószínűtlen, hogy a japán császár olyan
nagy utra kelne, amely hosszabb ideig tartaná
távol birodalmától.

A sah Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, október 1. Tegnap este a Jil-
diz-palotában a perzsa sah tiszteletére diszebed volt,
amelyben résztvett a szultán, a sah és kísérete és a
főbb török méltóságok. A szultán a perzsa nagyvezír-
nek a gyémántos lindhaz-rendjelet adományozta.

A román képviselőház egybehívása.

Bukarest, október 1. A király dekretumot írt alá,
amellyel egybehívja a képviselőházat. A királyi köz-
irat szerdán jelenik meg a hivatalos lapban. A trón-
beszédet *Carp* miniszterelnök fogja felolvasni október
8-ikán, a megnyitás napján.

Angol annexió a Csendes-tengeren.

London, október 1. A *Daily News*nak jelentik
Sidneyből tegnapi kelettel: Hír szerint az angol kor-
mány beleegyezett abba, hogy annektálják a Csendes-
Oceánban lévő Rarotonga, Manihi, Palmerston, Pen-
ryhn, Puka-Puka és Rukahanga (Hervei, Manihiki és
Szövetség-szigetek) szigeteket.

Wellington, október 1. A parlamentnek mind
a két háza elfogadta a miniszterelnöknek egy indit-

ványát, amely kíváncsúnak mondja, hogy
annektálja a Cook-szigeteket. Egy angol
már el is ment, hogy az annektált végrehajtsa.
hajó magával vitte Raulully új-zélandi kormányzót.

Az angol választások.

London, október 1. Hamilton indiai miniszter
Ealingben újra megválasztották képviselővé. Ellen-
jelöltje nem volt.

London, október 1. Eddig ellenjelölt nélkül meg-
választott 77 unionista, köztük Hicks Beach pénzügy-
miniszter. 6 liberális és 3 ir nacionalista.

London, október 1. (Délután fél 4 óra.) Ed-
dig ellenjelölt nélkül megválasztottak 97 unionis-
tát, 8 liberálist és 8 nacionalistát. A megválasz-
tottak közt vannak: Gorst John, Redmond John
és Grey Edward.

Olaszország és Bulgária.

Szofia, október 1. Tegnap ideérkezett az olasz
király rendkívüli követsége, amelynek az a feladata,
hogy Ferdinánd fejedelemet értesítse Viktor Emánuel
király trónralépéséről. A követség, amelynek tagjai
Serafini vezérőrnagy főhadsegéd és *Pallavicini* alezre-
des szárnysegéd, ma délelőtt ünnepies kihallgatáson
volt a fejedelemmel és átadta Viktor Emánuel király
kézirátát. *Ferdinánd* fejedelem meleg szavakkal mon-
dott köszönetet, a Bulgária és Olaszország között
fennálló viszonyaira utalva, amelyet soha semmi sem
zavart meg. A kihallgatáson jelen volt *Ivancsov* mi-
niszter is.

A pestis.

Brisbane, szeptember 30. (Reuter.) Chares-
Towersben egy pestis-eset fordult elő.

Közigazdasági táviratok.

Bécs, október 1. (A *Rudolf sorsjegyek húsdása*.) A
20.000 koronás *főnyeremény* 2672 sor 12 számra, a 4000
koronás második nyeremény 215 sor 20 számra, a
2400 koronás 3-ik nyeremény 1674 sor 15 számra
esett.

Berlin, október 1. A harpeni bányarészesvén-
társaság üzleti jelentése szerint a múlt üzletévben a
társaság bányáiban 4,976,717 tonna kőszénat bányáz-
tak. A társaság nyersjövedelme 13,873.173 márka volt.
Leírásokra 5,496,637 márkát fordítanak, 135,793 már-
kát pedig új számúakra visznek át.

Berlin, október 1. A *Reichsanzeiger* közli a ba-
jor kormányának szeptember 27-én kelt hirdetményét,
mely szerint *lovak, szamarak és őszvérek behozatát*
Ausztria-Magyarországból Bajorországra a jövőben csak
úgy engedtetik meg, ha az állatokat a határon egy
bajor állatorvos megvizsgálja és egészségesnek találja.

Bécs, október 1. (A *Budapesti Napló telefon-
jelentése*.) A határidő szeptemberben nem volt üszkölés,
mert a külöldörl nem jött direktíva ennek követke-
ztében a forgalom csendes volt, az irányzat pedig
buzában és rozszban eleinte gyengült, zab és tengeri
irányzata szilárdabb lett, később azonban, amikor
közvetlenre lett, hogy fölmondottak 3000 mm. ten-
gerit és 2500 mm. zabot, buzában és rozszban is ke-
reslet jelentkezett. Záralkor maradtak: Buza észre
7.78-7.79, tavaszra 8.26, rozsz tavaszra 7.88-7.89,
zab észre 5.66-5.69, tengeri május-júniusra 5.48.
Egyébként jegyeztettek: Rozsz észre 7.58-7.60, zab
tavaszra 5.89-5.91, tengeri szeptember-októberre
6.46-6.48.

A kész áruk piacán az irányzat jelentéktelen
forgalom mellett változatlanul nyugodt volt. Zab 5
fillérrel javult. Záralkor: Buza tavaszra 7.86-7.88,
tengeri május-júniusra 5.47-5.48.

New York, október 1. (Terményszáze.) (Záralkor.)
Gyapot: New Yorkban helyben 10.7% (10.4%). Nov-re
10.13 (10.18). Januárra 9.95 (9.72). New-Orleansban
helyben 10.4% (10.1%). — *Petroleum*: Stand white New
Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphiában
7.60 (7.60). Refined in Cases 8.95 (8.95). Credit
Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsir*: Western
steam 7.67 (7.75). Robe és Brothers 7.85 (7.80). —
Tengeri irányzata szilárd. Októberre 45.4% (—). —
Decemberre 42.4% (41.5%). Májusra 41.5% (40.4%). —
Buza irányzata szilárd. Piros ősz helyben 82.4%
(81.4%). Októberre 80.4% (—). Decemberre 83.4%
(82.4%). Márc-ra 86.4% (85.4%). Májusra 85.4% (85.4%).
Gabona szállítási díja Liverpoolba 4.4% (4.4%). —
Kávé: fair Rio 7. sz. 8.4% (8.4%). Okt-re 6.95 (—). —
Decemberre 7.05 (7.05). — *Liszt*: Spring Whea.
clears 2.80 (2.80). — *Cukor*: 4.4% (4.4%). — *Őn*: 29.02
(28.65). — *Réz*: 16.7% (16.67). — (A zárójelben lévő
számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 1. (Terményszáze.) (Záralkor.)
Buza irányzata szilárd. Októberre 76.4% (76.4%).
novemberre 77.4% (—). — *Tengeri irányzata* szilárd.
Okt-re 39.4% (—). — *Zsir*: Okt-re 7.17 (7.07).
Novemberre 7.15 (—). — *Szalonna* short clear 8.30
(8.27). — *Sertészsőr*: Októberre 12.57 (12.57). Decem-
berre — (—). — (A zárójelben lévő számok a
tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK.

Fehér éjszaka.

Köszöntöm ezt az éji órát!
— Üres, fárasztó volt a nap;
Lomhán vonultak el az órák,
Mint lomha, szürke madarak.

Most bágyadás érzése jár át...
— Láng fénye reszket a falon,
A szoba langyos félhomályát
Betölti áldott nyugalom.

És minden csendes pihenésre,
Békesség álomra hí;
De nem tudok pihenni mégse,
Ébren tart most is valami.

Az ablakfüggöny szerteltárva,
Boszráll az égi lehelet,
— Künn téli éj fehér világa
Virraszt az alvó föld felett.

Titkzafos, halkfényű nappal
Kél az ezüstös ég alatt,
Enyhébb, szelidebb mint a hajnal,
Nyájassab mint az alkonyat.

Derült, összhangzón tiszta minden,
Elszállt a földről bú, harag,
Fenn álmódó ég, csillag, itt lenn
Elomló fehér sugarak.

És leltem telve álmodással,
Békével telve már szívem;
Az éj hozzám lassan beszárnyal
S elringat lassan, szelíden!

Szalay Fruzina.

† **A cárné és a dohányzás.** Ismeretes dolog, hogy a mostani cárné mindjárt férjhezmenetele után a legszigorubbán megtiltotta, hogy az orosz udvarhölgyek a cári palota falain belül dohányozzanak. Természetesen a dohány élvezetéhez nagyon is hozzá szokott udvarhölgyeknek ez a tilalom nem nagyon tetszett s a szent-pétervári udvari pletykák szerint egész kedélyesen dohányoztak azért tovább is. A cárné, úgy látszik, esküdt ellensége lehet a dohányfüstnek, mert még csak rá sem szeret gondolni. Ezt bizonyítja a mostani magaviselete: a dohányellenes párisi nemzetközi kongresszus ugyanis őt akarta védnöknőjéül megnevezni s a cárné azzal a megjegyzéssel utasította vissza a kongresszus kérelmét, hogy még csak hallani sem akar a dohányzásról.

† **Egy fekete királynő.** A franciák vizsgálatbatalanok voltak, hogy a cár nem ment el a párisi kiállításra, most tehát a legsötétebb Afrikából, vagy az Indiából jövő egzotikus fenségekkel vizsgáztatják magukat. A múlt napokban érkezett Párisba Aguibou

király feleségével, főával és udvarmesterével valahonnan Szudánból, most ismét vannak tehát a kiállításnak oly vendégei, akik a francia kíváncsiságot kielégíthetik. Különös figyelemben részesítik Aguibou feleségét, Bubakar Saada leányát, a fekete *Fatmatit*. Nincs a kecses fekele szépségben egy vonás sem, amely az Európában ismert néger típusokkal megegyeznék. Szép karcsú a termete, házajabeli ruhákat és magas-szárú csizmát hord. A baját remek ionatokban hordja, s ragyogó ékkövekkel, arannyal, ezüsttel, korállal és üvegyöngyökkel van díszítve. Nagyon sok karperecet hord a fekete királyné, ujjai telve gyűrűkkel. A kiállítás valósággal elragadta őt; csillogó szemekkel bámulja meg azt, valamint a lüktető párisi életet és néha a legegyszerűbb dolgokat is naiv kíváncsisággal vizsgálja.

† **Százhuszonhét millió képeslevezőlap.** Hogy milyen óriási mértéket ültött Európaszerte az anizkártyagyűjtés, azt mutatja a legújabb statisztikai kimutatás, amely szerint Németországban, Ausztria-Magyarországban és Franciaországban 1900. január elseje óta, vagyis alig nyolc hónap alatt, összesen százhuszonhét millió képeslevezőlap került forgalomba. Ebből a tekintélyes mennyiségből 8 millió levelezőlapot a német, 31 milliót az osztrák-magyar, 8 milliót pedig a francia posta továbbított. Németországnak 7,500,000, Ausztria-Magyarországnak két millió, Franciaországnak 800,000 frankot jövedelmezett ez a forgalom. Franciaország leghátul van, mert a kiállítás területéről továbbított anizxok még nem kerültek a statisztikába. Az pedig nagyon nagy sor.

† **Spiritizista-ülés.** Egy francia hetilap nagyon érdekes részleteket ír a most folyó párisi spiritizista kongresszusról. Egy teremben, — írja egy szemtanú — mintegy ötszáz személy van összehúfoltva. Nagyon sok a nő, közöttük leginkább angol és amerikai hölgyek. Az egész terem izgatott. Mindenki türelmetlen. A szimpadon három médium gubbaszt. Az egyiknek fehér lepel a ruházata, a másik kettőnek nagyon egzotikus a jelmeze. Mellettük fekszenek a szerszámaik: egy tör, amelynek fogantyúja egy fagolyó, kalaptűk, azután egy nagy, éles kard, végül öt kigyó egy nagy kendőbe kötve. Az ülés megkezdődik. Egy kis füstölő edénybe benzoégummit dobna a tisztelt médiumok, kellemes illat száll fel a légtérbe, s egyikük órárt majd, hogy egészen be nem dugja a füstölő edénybe, úgy szívja be a nehéz illatot, a másik kettő valami tamburin-lélen játszik. Az első szaggatott, egyhangú énekbe kezd, majd renyhe mozdulattal táncba kezd; táncba mindinkább vadabb és vadabb lesz, majd odaugrik a kigyókhoz, a szeme szikrázik, egész teste rángatózik, kezébe ragadja a kigyókat s a testére veti, azután egyiket szájába kapja s a farkát kezdi harapni, majd kezével összezorítja a kigyó fejét, leharapja és — lenyeli. Ugyanezt teszi a másik két

kigyó fejével is. Ezalatt társai is előadják produkcióikat. Egyik a tört a saját szemébe szurja, a másik kalaptűkkel dől a nyelvébe, majd fogja az éles kardot s a mellébe dől, vérsugár látható a levegőben s ő csak ugri tovább. Most következnek az előadás klúja. Az egyik médium nagy vasszeget ütött a fejébe. Beleverik két centiméternyire. Mikor azután kivesszik, patakszik a fejből a vér, de a társa csak ráfúj s már a nyoma sincs a sebnek. Ujjong az egész terem, — a spiritizista-előadásnak vége.

† **A taps történetéből.** A taps nem mindenütt szolgál a tetszés nyilvánítására. *Livingstone*, a híres utazó beszéli, hogy afrikai utazása alkalmával az őt kísérő alpalupal-törzsbeli néger asszonyok elénekelték szürkülettől éjjelig is s az ének mellé fardadhatatlanul tapsoltak. A taps egyébiránt a kultúra alacsony fokán álló sok népnél szolgál az ének ütemének jelzésére. Ezt Európában is akárhányszor láthatni a magukat cirkuszokban mutogató vad néptörzsek előadásaiiban; rendkívül érdekes azonban némelyiknek: a — mondhatni — tapsbeszéde. Így például a *cipeták* minden kérdésére tapssal felelnek. Ha valaki azt kérdi egy cipeta-embertől, jó irányban halad-e: a felelet egy tapsból áll, ha hívják: kétszer tapsol annak a jelölül, hogy azonnal jö. A délafrikai Cimuna közleg lakói egyformán tapsolnak, akár bocsánatot kérnek, akár köszöntik az idegent, s ember legyen, aki a taps különbözők különböző kitalálja annak az értelmét. *Lombroso* szerint az ősember is használta a tapsot éppen úgy, mint ma a vad-néptörzsek, beszéd helyett a dicséret, a gúnc, a harag, a köszöntés kifejezésére és ilyenformán meg lehet az összeüggést találni a kulturnépek és a vadak tapsa közt, mert hiszen a színházban felhangzó taps is a kitüntetés, a dicséret jele.

† **Uj alagut a Themse alatt.** A londoni közgazgatási bizottság elhatározta, hogy új alagutat épít a Themse alatt, amely Rotherhithe és Ratcliffe városrészek közt szelne keresztül a folyam medrét és pedig 1662 lábnyi hosszúságban. Az alagut egész hossza pedig, az alaguthoz vezető utakkal együtt ötnegyed angol mérföldre terjedne. Az alagut főleg a dockok forgalmát közvetítené a folyam túlsó parti partjával. Ez lesz a negyedik alagut a Themse alatt. A harmadikat, a Blackwall-alagutat csak 1897-ben nyitották meg. Az új alagut átmérője tíz méter lesz.

† **Válmi akarók klubja.** Clevelandban sajátságos klub alakult most. Célja az, hogy elősegítsék a válásokat és tagjai csakis olyan férfiak lehetnek, akik törvényesen elváltak. A beiratás díja negyven korona, a tagsági díj pedig kilencvenhat koronát tesz ki évente. Érdekes, hogy az így befolyt jövedelem hetvenöt százalékát válmi akaró férfiak ügyvédjeinek fizetésére fordítják s ami az egylet pénzéből még fennmarad,

REGÉNY.

QUO VADIS?

(32)

— REGÉNY —

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK

— Atacinus és Gulo ismerték őt. Ámde Atacinus a tegnapi esti utcai harcban elesett, Gulo pedig én ütöttem agyon.

— Kár érte! — mondá Petronius. — A hü szolga még engem is karjain hordozott.

— Szabadon akartam őt bocsátani — felelé Vinicius. — De hagyjuk ezt! Beszéljünk inkább Lygiáról! Róma valóságos tenger!

Petronius résztvevően tekintett rá. A fiatal ember szemei mélyen bő voltak esve és lázban égtek. Szenvedett. Iras és az aranyhaju Eunice szintén meleg részvétellel néztek Viniciusra, de ő nem is vette őket észre. Egyáltalában úgy Petronius, mint Vinicius nem vették észre a rabszolgák jelenlétét, mintha csak kutyák lettek volna.

— Elemészt a láz? — mondá Petronius.

— Igen! — sóhajtott az ifjú.

— Hallgass rám! — Nem tudom ugyan, hogy az orvos mit rendelne neked jelen esetben, de azt tudom, hogy mit tennék én a te helyedben. Addig, míg amant megtalálhán, keresnék magamnak egy másikat. Legutóbb igen szép nőt láttam nálad. — Ne mondd ellent. — Jól tudom, mi az a szerelem és azt is tudom, hogy senki sem pótolhatja azt, akire forrón vágyakozunk. De egy szép rabnőnél legalább ideig-óráig szórakozást talál az ember.

— Nekem nem kell! — felelé Vinicius.

Petronius fejét rázta.

— A tied talán már nem hatnak reád az új-ság ingerével — mondá — de — szemeit Irason

és Euniceén legeltette és kezét annak aranyhajára tette — de nézd meg ezeket a charitánákat. Pár napja csak, hogy az ifjabbik Fonteion Capito három pompás elazonanei ifjait akart ezért adni, kinek testénél szebbet még Scopas sem faragott. Magam sem tudom, miért hagytam eddig hidegen engemet, hiszen Chrysothemis csak nem tartott vissza. Neked ajándékozom őt, ha akarod, ime vodd!

Az aranyhaju Eunice arca e szavakra halál-sápadra vált és tágra nyílt szemekkel bámult Viniciusra, visszafojtott lélekzettel lesve választát. Vinicius felugrott és hevesen így szólott:

— Nem, nem! Nem érdekel engem! Sem ő, sem más! Köszönöm, de nem kérek belőlük. Inkább a városba megyek és keresem Lygiát. Adj nekem egy gall lacernát és süveget. Atmegyek a Tiberisen! — Oh, báresak legalább Ursust megtalálhán!

Elsietett és Petronius meg sem kísérelte, hogy őt visszatartsa. Mégis úgy gondolta, hogy az ifjú elutasító szavai csak muló hangulatból erednek és amennyiben nem akarta, hogy nagylelkűsége célt téveszsen, a rabszolgánál felé fordulva, így szólott:

— Eunice, menj, fűrd meg, illatosítsd magadat és öltözz át és menj rögtön el Vinicius házába.

Eunice térdre rogyott előtte és összetett kezekkel könyörgött neki, hogy ne küldje el házából.

— Nem, nem akarok Vinicius házába menni, inkább hordok itt fát a hypocaustumban, mint ott első legyek a rabnők között. Nem akarok, nem tudok innen elmenni.

Könyörgött folytonosan, hogy kegyelmezzen meg neki. Inkább korbácsoltassa őt meg naponta — ugymond — csak ne küldje el házából.

Izgatottan és féltéken, reszkette, mint egy falevél, kinyújtotta kezét és Petronius elesodálkozva hallgatta. Nem hitt a füleinek. Rómban az ismeretlen fogalom volt, hogy egy rabnő el-lene merjen szegülni ura parancsának és merje

mondani: „nem akarok, nem tudok.“ Összehúzta szemöldökét. Sokkal finomabb lelkű volt, mintsem hogy kegyetlen tudott volna lenni. Az ő szolgáinak minden mulatság meg volt engedve, de csak azon feltételt alatt, hogy kötelességeiket mintaszerűen teljesítik és parancsainak, mint az istenekéinek, engedelmeskednek. Nem tűrt semmiféle ellenmondást és mindaz, ami nyugalmát megzavarta, dühbe hozta; egy tekintetét vetvén a térdelőre, így szólott:

— Hívd be Teireziast és jer te is be velem!

Eunice reszkette felemelkedett könnyekkel a szemében. Pár perc múlva visszatért Teireziassal, az atrium felügyelőjével.

— Vezesd őt el — mondá Petronius — és adj neki huszonöt korbácsütést, de úgy, hogy a bőre meg ne sérüljön.

Ezzel bement a könyvtárba és egy vöröses márványasztalnál helyet foglalva, dolgozni kezdett „A lakoma“ című költeményén.

De Lygia szökése és a kis Augusta betegsége annyira lekötötte minden figyelmét, hogy nem tudott sokáig írni. Különösen a gyermek betegsége foglalkoztatta.

Eszébe jutott, hogy abban az esetben, ha a császár hisz a varázslatban, mely Lygiától ered, a felelősség őt is terhelni fogja, mert ő hozta a leányt a palotába. Elhatározta, hogy felkeresi a császárt és igyekszik őt meggyőzni, hogy mindez a hit csak babona és éppen azért a tricinium felé tartott, hogy magát fölfrissítse. A triciniumba menet a cselszédés folyósóján, megpillantotta a többi rabszolga között Eunice karcsú alakját. A mennyiben már elfelejtette, hogy Teireziásnak csak azt a parancsot adta, hogy korbácsolja meg a leányt, sőt tekintettel vizsgálta őt:

— Megkaptad a korbácsütéseket?

Térdreugrott előtte, fogájának szélét csókolgatta és zokogott:

— Oh, igen, uram! Oh, igen!

(Folytatása következik.)

abból arany érmet veretnek a klub ama tagjának, aki egy év lejárása alatt — legtöbb válogópórt fejezett be szerencsésen.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

A söröspalackok hitelesítése. A kereskedelemügyi miniszter tudvalegyőleg elrendelte, hogy a söröspalackok 1901. július 1-jétől kezdve hitelesítetten kerüljenek forgalomba. Ez intézkedés ellen az összes érdekelt tényezők, a kereskedelmi és iparkamarák teljesítettek. Ennekelgva a miniszter ez ügyben ma délelőtti értekezletet hívott össze, melyen Csörhöczi Gyula államtitkár elnökölt. Képviselve voltak a belügyminisztérium, a pénzügyminisztérium, négy kereskedelmi és iparkamara, a sörgyárak, üvegyárak és sörkereskedők. Az értekezleten az volt az egyhangú vélemény, hogy a söröspalackok hitelesítése kivihetetlen, mert a hitelesítés az üvegyártást nehezíti, drágítja, a sör árát fokozza, a közönségnek előnyt nem nyújt, a sörkereskedelmet bénítja s millió koronákra rúgva a használaton kívül helyeződné söröspalackok értéke. Azt is hangsúlyozták az érdekeltek, hogy jövőben egyöntetű palackok és pedig 45 és 65 centiliteres méretűek használtassanak, a meglevő különböző méretűek felhasználására pedig 4 évi idő engedélyt. Csörhöczi államtitkár köszöntővel fejezte ki a megjelenteknek és megígérte, hogy a kívánalmakat lehetőleg figyelembe veszik.

A kassa-odorbergi vasút üzemében levő poprádvölgyi helyiérdekű vasuton Busóc és Podolin között a pálya felhúzóakadás okozta árvíz folytán megrongálódott. A forgalmat előreláthatólag tíz napra teljesen be kellett szüntetni és azért ma juvarozás által való átszállítást rendeztek be. A helyreállítási munkálatok folyamában vannak és a fenn megjelölt ideig a pálya remélhetőleg üzemképes lesz.

A villamos vasutak forgalma. A budapesti villamos városi vasút részvénytársaság vonalain folyó év szeptember havában összesen 127.674 korona bevételt érték el a múlt év ugyanezen hónapjának bevétél 231.975 koronával szemben. Január hó 1-től az összes bevétel 2.064.645 koronára rúgott, míg tavaly ugyanezen időszakban 2.108.345 korona volt a bevétel. A Ferenc József földalatti villamos vasuton szeptember havában 263.102 szállított személy után 41.190 koronát vettek be. Január 1-től összesen 2.717.927 szállított személy után 432.077 korona volt a bevétel.

Az Első Leánykiképzési Egyesület mint szövetkezetnél szeptemberben 1457 jutalékrésztartott be és nászjuttalékok fejében 58.646 korona 85 fillért fizettek ki. 1900. január 1-től szeptember 30-ig beírt összes jutalékrészek száma 11.280 és a kifizetett nászjuttalékok összege 359.801 korona 31 fillér.

Sorsolás. A magyar földhitelintézet 4 1/2%-os papírrésztékét záloglevelei közül a következőket sorsolták ki:

103 darab 1000 forintost. 23841 23842 23843 24151
24191 24841 24842 25025 25026 25027 25028 25029
25030 25031 25032 25033 25035 25036 25037 25038
25039 25040 25041 25049 25051 25071 25072 25073
25113 25118 25193 25194 26419 26421 26422 26448
26580 26585 26586 26615 26616 26623 26627 26629

26637 26680 26722 27852 27853 27854 27911 27914
27916 27974 27978 27979 2-914 2-917 29026 29054
29055 29068 29069 29076 29077 29078 29081 29159
29160 29183 29184 29185 29186 29187 29188 29189
29190 29191 29644 30263 33191 33192 33856 34161
35003 35007 35008 35503 35733 35746 35768 36051
36058 36191 36969 37074 37075 37076 37077 37081
37084 37096 37215

56 darab 100 forintost: 11735 11863 11865 11871
11889 11890 11918 11919 11982 11988 12000 12684
13265 13935 14442 14468 14470 14487 14488 14489
14490 14491 15016 15045 15141 15142 15250 15303
15333 15594 15614 15684 15700 15778 15783 15815
15848 15998 16019 16021 16068 16066 16280 16998
17204 17216 17217 17218 17247 17251 17252 17253
17261 17319 17392 18125.

A Tisza-Szegedi nyeregművelőcsónai mai húzásán a következő 36 sorozatsámot húzták ki: 70 344 539
597 656 755 977 981 1037 1070 1074 1346 1598 1530
1958 1983 2017 2691 3011 3026 3302 3315 3348 3418
3573 3640 3862 3861 3842 3871 3859 4024 4179 4.64
4312 4314. A 180.000 korondó főnyereményt 8640. sorozat és 2. nyerőszám nyerte meg. 2000—2000 korondó nyertek: 1087—85 1508—23 3348—5 3640—39 3640—89. A többi kibuzott sorozatsám összes nyerőszámai egyenként 240 koronát nyertek.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40.50 korona pénzben. 41.— korona áruban. Bácsban a kontingentálit készíru 45.20 korona pénzben, 46.— korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 5469 darab juh. — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű nyírtórt 44 k-tól 47 k-ig, kivételesen 50 k. 1 kg.-ként, vagy 38 k-tól 46 k-ig páronként, középmínőségű 44 k-tól (nyírtórt) 33 k-tól 42 k-ig, kivételesen — k.-ként, vagy 23 k-tól 34 k-ig páronként, angol keresztelés anyajuhok 86 k-tól 42 k-ig, kiv. — k-tól — k-ig, vagy 22 k-tól 33 k-ig, középmínőségű anyajuhok — k-tól — k-ig, kivételesen — k.-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — — — — — fillér, páronként — korona, kivételesen — — — korona, rackajuhok — — — fillér, páronként 19—27 korona, szériai juhok páronként 18—26 korona, románai juhok páronként — — — korona, kiverési juhok páronként 14.—22.— korona, kecskék — — — korona páronként. A nagy felhajtás következtében jó minőségű őrül, melyből aránylag kevés volt, megtartotta a múlt heti árat, közepes 2—4 fillérrel hanyatlott, míg silányabb alig volt eladható.

Budapesti sörtes-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-ővárosi sörtes-konzumvásár árjegyzése 1900. évi október 1. Készlet 378 darab. Erkezett 886 darab. Összesen 1264 darab. Eladott 800 darab. Maradt 464 darab. — Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 90—98 koronáig. 230—280 kilogramm sulyban 16—100 koronáig. 30—350 kg.-s sulyban 16—101 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400—600 kilós 86—92 koronáig. Malac — — — korona — — — kilónként. A vásár hangulata lanyha.

Bécsi vágómarhavásár. Október 1. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 3878 darab magyar fajtájú, 487 darab galíciai fajtájú, 42 darab bukovinai fajtájú, 945 darab német fajtájú, összesen 5352 darab szarvasmarha.

Jegyzések: 100 kilogrammonként 60 sulyban: magyar hízókör I. minőségű 74—79 fillér, ki-

vételesen 80— fillér, II. minőségű 66—73 fillér, III. minőségű 58—65 fillér, galíciai hízókör I. minőségű 74—80—84 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 68—73 fillér, III. minőségű 60—67 fillér, német hízókör I. minőségű 80—86 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 72—79 fillér, III. minőségű 64—71 fillér. Legelő ökrök 52—60 fillér, bika és tehén 100 kilogrammonként 40—64 korona. Kivételesen 66—88 korona.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 1.

A malmok a keresletben nagyon tartózkodóan vettek részt és azért nyugodt hangulat mellett csak mérsékelt forgalom keletkezett. Összesen 25000 métermázsa buza — többnyire vaggonáru — került forgalomba, néhány fillérrel olcsóbb áron. A rozs irányzata nyugodt. Árpában 3800 métermázsa volt a forgalom 5.90—6.65 korona árrakkal. Zab szilárd.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 250 mm. 50 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 860 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 140 mm. 81 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 79.5 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 500 mm. 78.5 k. 7 K. 75 f., 900 mm. 78.5 k. 7 K. 62 1/2 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 65 f., 600 mm. 78.8 k. 7 K. 60 f., 110 mm. 78.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 79.5 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 23 f., 100 mm. 78.4 k. 7 K. 22 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 22 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 60 f., 150 mm. 78.3 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77.6 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 52 1/2 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 57 1/2 f., 300 mm. 76.6 k. 7 K. 52 1/2 f., 200 mm. 76.5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 20 f.

Bajai: 2200 mm. 74.6 k. 7 K. 25 f.

Kalocsa: 18400 mm. 75.5 k. 7 K. 40 f.

Hartai: 1200 mm. 76.7 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 74.5 k. 7 K. 48 1/2 f.

Erdélyi: 100 mm. 75.7 k. 7 K. 60 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 79.7 k. 7 K. 60 f.

Pestvidéki: 100 mm. 81.5 k. 7 K. 70 f., 100 mm.

81 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 500 mm. 77.8 k. 7 K. 57 1/2 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 75.8 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 74 k. 7 K. 20 f.

Mind három hónapra.

Tengeri: 2000 mm. 6 K. 64 f.

Arpa: 1500 mm. 6 K. 53 f., 1200 mm. 6 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 90 f.

Ros: 1000 mm. 6 K. 50 f., 300 mm. 6 K. 82 1/2 f., 200 mm. 6 K. 55 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 50 f.

Készpénzfizetés mellett.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING.

(66)

— Köszönöm, nem kérek. Nem inni jöttem, hanem hogy megmondjam, hogy a prince nagyon beteg.

— Nekem azt jelentették, hogy könnyű láza van — mondotta a király székeben hátra dőlve — és különben is ott van Sheriff kisasszonynál, aki hamarosan ki fogja gyógyítani! Csak egy kis láz Tarvin szájában... ígyünk egyet!

— Egy kis pokol! Hát nem érti, mit mondok? Hiszen a kis fiukót félig megmérgezték!

— Az angol orvoságok cselekedhették — mondotta a maharádzsa bárgyú mosolygással. — Nekem is elrontották egyszer a gyomromat, azóta csak a hazai orvoságokkal élek. Hiába, én mindig csak megmarad a mókázásnál, Tarvin szájában.

Emberfölötti erőfeszítéssel küzdött le Tarvin a jogos haragját, lovagló ostarálval a eszmáját ütögette és hangosan, határozottan mondotta: — A mókázáshoz egyáltalában nincs ma kedvem, maharádzsa szájában. Igen, a prince most Sheriff kisasszonynál van... eszméletlenül vittek hozzá. A palotában megpróbálták, hogy kenőlevelekkel megmérgezzék.

— Behanggal!... — kiáltott fel a király.

— Hogy minek nevezik erre felé a pokol főztjét, nem tudom, de megmérgezni, bizony megmérgezték a fiut. Ha Sheriff kisasszony nincs, akkor az ön elsőszülöttje, az ön trónörökösé haladnék most. Megmérgezték, értsen meg, jól maharádzsa szájában és pedig itt a palotában.

— Ej, valami nehezen emészthető dolgot evett és elrontotta a gyomrát — felelte a király — a gyermekek mindig olyan vigyázatlanok éves dolgában! Istenemre, nincs ember a föld hátán, aki kezét merne emelni a fiamra!

— És ugyan kérem, mivel őrzi meg ettől a fiát?

A király felállt, vörös szeme szikrázott a dühtől.

— Legnagyobb elefántomnak a mellső lábához kötöttem az olyan embert és lassan halálra gyötörtetem.

Tajtékzó ajakkal beszélt tovább hindusztáni nyelven, a büntetések egész listáját felsorolva, amelyeknek az alkalmazásához azonban csak az akaratuk volt meg és nem a hatalma.

— Mindez sújtja azt az embert, aki fiamnak az életére tört.

Tarvin hitetlenül mosolygott.

— Tudom, mit gondol ön — tört ki a király, likőrtől és opiumától félig eszméletlenül — ön azt hiszi, hogy amiózt angol kormányunk van, csak a törvény szerint járhatok el. Képtelenség! Fecsegség! Mit törődöm én a törvényekkel, amelyek a könyvekben vannak? Vajjon palotám falai emésztik majd az angoloknak, hogy mi történik mögöttük?

— Nem, azok némák, különben már rég elmesélték volna önnek, hogy egy asszony el köztük, aki az ilyen gaztetteket elköveti!

A király rézszerű arca szürkő lett. Rekedten krákogó hangon rikácsolta:

— Hát király vagyok-e én, vagy valami fazekas, hogy hárememnek a dolgait napvilágra kell rángatnom, ha egy fehér kutyanak úgy tetszik, hogy felugasson? El veled! Takarodjál! Vagy pedig az örség zavar ki, mint valami sakált!

— Ezt megtehethi — felelte Tarvin nyugodtan — de mi haszna lesz ebből a princnek, maharádzsa szájában? Jöjjön velem a misztioháza, hogy megmutassam önnek a gyermekeket. Onnek bizonyára vannak némely tapasztalatai a mérgezés szimptomáiban, s íthet majd a dologban. A fiut megmérgezték.

— Átkozott legyen az a nap, amelyen megengedtem, hogy a misszionáriusok az országomba jöjjenek! Háromszorosan legyen átkozott az a nap, amelyen ki nem kergettem őket!

— Ez nagyon helytelen. Azért vagyok itt, hogy örökömd meg a maharádzsa kunvár fölött és a kötelességemet teljesíteni fogom, még ha ön inkább meg is hagyná mérgetetni az asszonyoktól.

— Tarvin szájában, tudja-e, mit mond ön?

— Ha nem tudnám, nem mondanám. Be is bizonyíthatom.

— Bizonyíthatja? A mérgezést bizonyíthatja be? Gyanúja lehet az embernek, de az angol törvény azt mondja, hogy pusztá gyanúra senkit sem lehet elítélni. Tarvin szájában, maguk mindent elvettek tőlem, ami büszkesége a radspunak; megam és a fajtám elpusztulunk a renyhességben, mint a lovak, amelyeknek nem visznek ki az istállóból, ide benn azonban ur vagyok legalább.

Kezével a zöld zsalsal falak felé mutatott, hangja tompán hangzott és most kimerülten hanyatlott vissza a maharádzsa a székeben, szemét lehunyván.

Tarvin rá nézett... hogyan is győzze meg ezt az embert a valóságról?

— Senki sem merésznélne... senki sem morénálna — szólalt meg a király felhangon. És a többi, amit mondott... hogy arról beszéljen, arra nincs hatalma. Isteneim! Radspun vagyok, király vagyok... a függöny mögött való életről egyetlen szó nem kerül le az ajkaimról.

Nem is kívánom, hogy beszéljen róla maharádzsa szájában — felelte Tarvin, minden bátorságát összeszedve — de óva akarom inteni Sitabhaiót. Ó, az, aki a princeit megmérgezi.

A maharádzsa megborodott. Hogy egy fehér ember, egy idegen kimondta királynéjának a nevét, már magában véve is gyalázat volt, amilyen soha a királyt még nem érte, de hogy egy fehér ember a nyílt udvaron kíséret előtt ilyes vádat emelt, az minden lehetőség határára tul ment. A maharádzsa éppen Sitabhaiót jött volt, aki énekekkel és becéző szavakkal ringatta el, amilyeneket más férfi füle nem hallhatott, s most ilyen váddal kerül elő az a jött-ment külföldi. Ha az alkohol és az ópium nem bénította volna meg, rávetette volna magát Tarvinra. (Folyt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 1. —

Kinevezés. A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Terestényi Jenő illosvári lakos végzett joghallgatót, a debreceni kir. ítélőtábla kerületbeli segélydjait joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. Tanári állás a pécsi püspöki lyceum jog- és államtudományi karánál a római jogi tanszékre folyó évi október 25-ig a pécsi püspöki lyceum igazgatósága. Albírói állás a tanmási kir. járásbírósnál két hét alatt, a szegedi kir. törvényszék. A fogarasi kir. járásbírósnál albírói állás két hét alatt, a brassói kir. törvényszék. A pozsonyi m. kir. állami kórházban II. orvosi állás folyó évi október 20-ig, dr. Pantocsek igazgató orvos. A bécsi katonai földrajzi intézetnél: öt műszaki asszisztensi állás, öt 3-ik osztályú műszaki gyakornoki állás, tizenhat 2-ik osztályú műszaki segédi állás folyó évi október 15-ig, a cs. és kir. közös hadügyminisztérium. Postamesteri állás Nagy-Csalomán (Hont-megye), folyó évi október 10-12-ig, a budapesti m. kir. posta- és táviratigazgatóság. Segédtelekkönyvvezetői állás a szabadkai kir. törvényszékénél 2 hét alatt. Pénzügyi számvizsgálói állás a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság számvizsgálójánál 2 hét alatt, III. osztályú hivatali állás a bazini kir. járásbírósnál, pozsonyi kir. törvényszék. Pénzügyi titkári állás a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt.

N a p i r e n d.

Napló: Kedd, október 2. — Római katolikus: Leodegár pk. — Protestáns: Leodegár. — Görög-orosz: (szeptember 19.) Trofim. — Zsidó: Tisri 9. — Nap kel: 5 óra 45 percek. — Nyugszik: 5 óra 20 percek. — Hold kel: reggel 1 óra 38 percek. — Nyugszik: éjjel 11 óra 11 percek. A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Az osztályosok jutalmát délután 9 órakor. Az önkéntesek hatodik napja délután negyed 3 órakor. Köztisztviselők országos értekezlete. Az Országos Pázmány-Egyesület választmányi ülése délután 4 órakor.

Nemzeti Múzeum. Régisógar nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1. koroná belépődíj mellett tekinthetők meg.

Magyar kereskedelmi múzeum és házipar kiállítás a városligeti iparcarnokban délelőtt 9 órától 2 óráig. Teljeskörű iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-tól 5 óráig.

Iparművészeti múzeum és iparművészeti társulat állandó házárja nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Sevadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oslop-utca) nyitva délelőtt 10-1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3-7-ig.

Művészeti Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Földtani Múzeum (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig. Belépődíj 1. koroná.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9-12 óráig és délután 3-5 óráig. A hazai termékek állandó kiállításán, (a Kelti mintatár és kereskedelmektörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvéd zenekar hangversenye.

Ehm János éttermében Nemzeti Színház épület minden este Banda Marci és fia hangversenye.

Putzer György éttermében Deák-tér, minden este Schreier hegedű hangversenye.

Somossy Orfeum. Eden színház.

Ferencci kávéház. Csóka nemzeti zenekarnak hangversenye.

Folies Caprice esténként új műsor.

Tatra kávéház Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.

Othón kávéház minden este 8 órakor Banda Marci veje Dajna Balogh Rudi hangversenye.

Házam kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarnak hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca a fővárosi közönség találkozó helye.

Monopoli kávéház Váci-körút 37. minden este Oláh Sándor zenekarnak hangversenye.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, október 1.

Európa délkeleti részét nagy kiterjedésű légnomás maximum borítja, amelynek hatása alatt az európai időjárás túlnyomórészt száraz és árnyalg meleg. A minimum észak nyugaton van. Esők voltak Németországban és Felső-Olasz országban.

Hazánkban a derült, száraz és meleg időjárás egyre tart. Kildetés: változás nem várható.

V i z á l l á s.

Szept. Okt.	Szept. Okt.	Szept. Okt.	Szept. Okt.
1.	28.	1.	28.
Ina	Schlinging	Tisza	M. Striget
Duna	Pusztas	Tokaj	Tokaj
Linx	Linx	V-Namény	V-Namény
Bécs	Bécs	Tisza-Füred	Tisza-Füred
Pozsony	Pozsony	Szabolcs	Szabolcs
Komárom	Komárom	Csongrád	Csongrád
Budapest	Budapest	Szeged	Szeged
Paks	Paks	Török-Becse	Török-Becse
Mohács	Mohács	Tisza	Tisza
Gombos	Gombos	Óndova	Óndova
Ujvidék	Ujvidék	Topolya	Topolya
Pancsova	Pancsova	Bodrog	Bodrog
Orsova	Orsova	Sajó	Sajó
Magyarfalva	Magyarfalva	Hernád	Hernád
Zala	Zala	Bereetty	Bereetty
Trencsén	Trencsén	Margita	Margita
Szered	Szered	B-Ujfalva	B-Ujfalva
Sz. Góthárd	Sz. Góthárd	Cecse	Cecse
Sárvár	Sárvár	N-Vár	N-Vár
Győr	Győr	Békényes	Békényes
Pécs	Pécs	Tenke	Tenke
Bárc	Bárc	Szabolcs	Szabolcs
Eszék	Eszék	Borsjénő	Borsjénő
M-Szerd	M-Szerd	Békés	Békés
Zágráb	Zágráb	Óy-Fehérvár	Óy-Fehérvár
Szilok	Szilok	Branyovka	Branyovka
Mitrovica	Mitrovica	Soborin	Soborin
Doča	Doča	Kand	Kand
Estimár	Estimár	Makó	Makó
Kraszná	Kraszná	K-Károly	K-Károly
Leterca	Leterca	Kisvölgy	Kisvölgy
Laborca	Laborca	Temesvár	Temesvár
Ung	Ung	Becse	Becse

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmegelőzőbben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb hűgyesfolyásokat, legkülönbözőbb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierő

az orvosi világ által legjobban olyanokra felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage

vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehér-folyást befűzőkendezést nélkül, a legmarkosabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállt ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hálgerebajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig

Nőknek egy mint férfinak külön be és kijárat

Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszlatat; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és borbajok, mint gyengeségi állapotok radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmegelőzőbben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELO-INTÉZET

Budapest.

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.

Tapasztalt gyors és biztos

eredmények folytán hono-

rarium teljes gyógyulás után

is fizethető.

Rendelés d. e. 8-1-ig d. u. 2-8-ig.

Levelekre díjmentesen válaszlatat; Prospectus

ingyen.

Veszek

zálogházi cédulát

régi arany ezüstárúkat brilláns és gyémánt árúkat a legmagasabb árak mellett

FRIED A.

órák és ékszerész

Kerepesi-ut 2. szám.

Washington

Multyocpiat új, szonkelés sokszorosító-kezelő: Egy-szerű, könnyen kezelhető és olcsó! Leírás referenciákkal és árjegyzékkel bérmentve küldi Wella és Tsa Vi, Vörösmagyar-utca 47/b. Telefon 31-28. Ugyanott helyi és vidéki ügynekek magas jutalmát meg-pelt felvételnek. 7263

Néikülözhetetlen

minden budapesti lakos va-

lamint idegenre néve a

legújabb megjelölt

Budapest székes fő-

városi képes útma-

tató, tervezte és rajzolta

Journik Nándor Budapest

egujabb kivitelű szín-

lyomatu tervrajza, me-

lyen minden kerület kül-

lön színnel van nyom-

tatva. A tervrajzon a fő-

város nevezetességei szá-

mókkal vannak jelölve és

a magyarázatban magyar,

német és francia nyelven

feljuttatva. Meg vannak

vázlat jelölve az összes

vilamos vasuti vonalak.

Az Utmutató el van látva

a fő- és székvaros teljes

leírásával és a követke-

zőket tartalmazza: 1. Ér-

kezők a fővárosba, 2. Köz-

lekedési eszközök, 3. Szál-

lodók, 4. Vendéglátás és ét-

termek, 5. Kávéházak, 6.

Kiosk kávéházak, 7.

Czokrászatok, 8. Színház-

ak, 9. Múzeumok, 10. Pár-

k, 11. Múzeumok, 12. Köz-

köznyelvűek, 13. Nevezetesebb

épületek, 14. Hidak, 15.

Szobrok, 16. A nyilvános

kertek és ültetvények, 17.

Kiránduló helyek, Ezen-

kívül el van látva az út-

mutató 29 pompás szín-

nyomatu képpel, a melyek

Budapest látványosságait

ábrázolják. Ara csak 40

fillér. Pósta küldéssel 50

fillér. Ugyazintén most

jelent meg: Az utcák

és terek betűrendes

névjegyzéke. A köz-

igazgatási kerület, a vá-

ros, az utca kezdete és vég-

pontok megjelölésével. Ara

30 fillér. Pósta küldéssel

40 fillér. Megjelölés Lam-

poi K. (Wodaner F. és

Fia) cs. és kir. udvari

könyvtároskedésében

Andrássy-ut 21. szám a 11

és kapható minden könyv-

kereskedésben.

Olecsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett ... 34 frt

1 ág, fényezett ... 22 "

1 éjjeli szekrény, fényezett ... 8 "

1 mosdó, 2 ajtó, fényezett ... 14 "

2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt ... 34 "

2 ág, magas, diófa, matt ... 34 "

2 éjjeli szekrény, diófa, márvánnyal ... 22 "

1 kredenc, 4 ajt, fülkés, faragott, márv. ... 46 "

1 diván, magas támla szőnyeggel ... 40 "

1 ebédlő-asztal, diófa, matt ... 14 "

1 ebédlőszék, 6-német stül ... 4 frt

1 íróasztal, 3 fülkés ... 16 "

1 hálószoba, matt diófa ... 105 "

1 hálószoba, faragott ... 135 "

1 garnitúra cépre- vagy bourette- ... 55 "

behuizat ... 80 "

1 garnitúra selyem-behuizat ... 80 "

1 garnitúra plüss-behuizat ... 80 "

1 szalonasztal ... 10 "

1 consel márvánnyal és tükrök ... 26 "

Nagy vázlaték egy 2-rú, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelege

Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.

Arjegyzék hivatalra ingyen és bérmentve

Hotter diätetikus általgyógyászati praeparatuma, az njkor legkiválóbbjai.

Hotter sertéspepa I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az ét-

kezelt, tehát a sertések hizsának

előmozdításához, orbanánál kü-

lönösen bevált. A II. szám has-

menésnél használandó.

Hotter-tréninghuidja, mosóvíz lovaknak és szarvasmarhákknak 1 üveg 1 frt 20 kr.

Az in-ak és izmok a legmagasabb szor-ig friss erőben tartja, az állat, bedörzsölés után, a legerősebb munkát a

tréninget kiálja. Mezőgazdasági szarmazó bajoknál mint bízáránál, rheumánál és mervagónál is meglepő eredm-

ményvel használtatik.

Hotter absorbinolja, kozm. mosóvíz lovaknak és szarvasmarhákknak 1 1/2 üveg 3 frt 50 kr.

Elavított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél, csülök-

gátnál, gumónál, vastag terdeknek, elavított butyokokat az inakról, vastag bokát, dagadt, a bol azok felépnek. El-

avított mindenféle kinyírt és zársor le ködést, amélkül, hogy a szét elpusztítaná. Erősit megrámdott és gyenge in-

akat, elavított és elpusztított az izmokról minden butyokt és megrámt minden gyuladást; különösen bevált epénél,

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. október hó 2-án.

Jó éjt Pantalón ur!

Vig opera 1 felvonásban Szerzette Grisar Albert Szövegét írta Locroy és Morvan, ford. Abrányi E.

Személyek:

Tiritoffolo	Hegedűs	Colombina	Bayer
Luceria	Valent	Pantalón	Váradi
Izabella	Bertis	Lelio	Dalnoki

Utána:

Nalla, a forrás tündére.

Ballet 3 részben, 4 képpen. Írták Nuittier és Saint-Leon. Az I. és IV-ik kép zenéjét szerzerette Minkus, a II. és III. képét Delibes Leo.

Kezdet 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. október hó 2-án.

Otello, a velencei mór.

Tragédia 5 felvonásban. Írta Shakspeare. Fordította Szász Károly.

Személyek:

Velencei doge	Egressy	Jagó	Gyenes
Brabantio	Bercsényi	Rodrigo	Dezső
Gratiano	Körösmeszei	Montano	Mészáros
Ludovico	Pálfi	Desdemona	P. Márkus
Otello, a mór	Szacsavay	Emilia	Paulayné
Cassio	Mihályfi	Blanca	Keceri I.

Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. október hó 2-án.

A takácsok.

Színzmű 5 felvonásban. Írta Hauptmann Gerhart.

Fordította Komor Gyula.

Személyek:

Dreissiger	Szathmáry	Welzel	Vendrei
Dreissiger	Rostagni	Welzel	Makróczy
Pfeifer	Tapolezai	Anna	Varsányi
Neumann	Győző	Wiegand	Szerényi
Gyakornok	Erdősi	Schmidt	Vendrei
Weinhold	Győző	Hornig	Gyöngyi
Kittelhaus	Mátrai	Wittig	Kataliczky
Kittelhaus	Mátrai	Wengler	Szerényi G.
Bücker	Fenyvesi	Baumert	Kereszturi
Baumert	Gál	Hilsen	Nikó
Ansonge	Balassa	Reimann	Nánás
Hilse	Hegedűs	Heiber	Kassay
Gottlieb	Bihari	Weber	Kovács
Lujza	Jászai	Fiedler	Mezei
Milka	Halász	Ullrich	Gyárfás
Jäger Mária	Góth	1. fiatal takács	Erdélyi
Baumert	Hunyady	2. " "	Acz
Emma	Berzsei	3. " "	Kardos
Berta	Nógrády	1. takácsassz.	Jenő V.
Frici	Soltész	II.	Báthori
Heide	Dayka	Utazó	Bárdi
Kutsche	Rónasréty	János	Kassay

Kezdet 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. október hó 2-án.

A görög rabszolga.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Péstor Árpád. Zenéjét szerzerette Sidney Jones.

Személyek:

Antonia	Bojár	Diomed	Raskó
Iris	Hegyi	Silvius	Szerdahelyi
Pomponius	Solymosi	Manlius	Ujvári
Heliódorus	Kovács	Lollius	Endrei
Aspasia	Amon	Curius	Delli
Archias	Kenedich	Melanopis	Izsóné

Kezdet 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. október hó 2-án.

Szulamit.

Zsidó dráma 4 felvonásban. Kövessey Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzerette Davidsohn Emanuel.

Személyek:

Monsóh	Mátrai	Szulamit	Sötér
Aron	Sarlai	Abigail	Rózsa
Absolon	Beöthy	Cingitang	Kardos

Kezdet 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. október hó 2-án.

Khina.

Írta Weiss Róbert.

Kezdet 7 1/2 órakor.

Tornatermek

teljes berendezést és felszerelést vidékre is, elvállal a legelőnyösebben

Seffer Antal

ipartelepe

BUDAPEST, IV., Károly-u. 1., boltszám 12.

(Központi városi épület.)

Arjegyzék kívánatra ingyen.

Ma és mindennap este 8 órakor

..... a magyar királyi karnagy ur személyes vezetése alatt

Grand Café Hanusz Béla nagykávéházában.

VII., Erzsébet-körút 53., a körúti fűrdő palotájában.

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében

Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.

Színház után friss étlap.

PUTZER pince-éttermeiben Deák-tér.

Ma és minden este **SCHREYER**, a perzsa sah által kitüntetett hegedűművész hangversenyez. — Számos látogatásért eszedik

Putzer György vendéglős.

MONOPOL
KÁVÉHAZ
Vél-körút 37.
Egész éjjel nyitva

OLÁH
SÁNDOR
kittünö szolista zenekarával minden este hangversenyez.

Kittünö
kávéházi italok.
Pontos kiszolgálás.
Szeparék.

GROSS ÖDÖN

Ujvilág és Rostély-u. sarok. Csóka közkedveltségű zenekara esténként hangversenyez. Figyelmes kiszolgálát. Separék. Mérsékelt árak.

Nyitva éjjel 3 óráig. A legjobb magyar konyha Nyitva éjjel 3 óráig.

az Erdélyi Mintavendéglőben,

VI., Dalszínház-utca 8. (az Operaház mellett).

A tenger fenekén találja a szorgalmas buvár az igazgyöngyöt. A ki egy legújabbban felfedezett cigányprimás művészi solo-játékában akar gyönyörködni, — akiknek felbomlás, főgyökörös magyar népi halgatni élvezetét szoroz, az hallgassa meg a

„HAZÁMBAN“ az esténként jeles zenekarával hangversenyez a meggyőződik arról, hogy t. vendégeinek mindenben kedvébe jár a régi Kis Pollák kávéház-tulajdonos.

Ma és minden nap az OTTHON KÁVÉHAZBAN

Kerepesi-ut 9. szám. Banda Marci veje Bajna Balogh Rudi debreceni közkedvelt zenekara hangversenyez.

Tisztelettel Jellinek B

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztáryitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.

Teims-csoport

La belle Heloisa

Titcomb

M. Francis Gerard

Marga Lombert

Johnson és Brown

Amon Ferenc

Astley csoport

az összes művészek eddig felmutathatatlan mutatványiban.

továbbá: az újonnan szerződött Operett-társulat vendégjátékai, színe kerül egész új fényes jelmezzel és dekorációkkal

A Zuávok

nagy kiállításos operette Krügel Józseffől.

A nagyérdemű közönség kényelmére, az előadás után a Somossy Mulatóból omni-busok közlekednek minden irányban.

ugymint Budára is.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dohánny nagytőzsdé, Károly-körút 26. és a Mulató nappali pénztáránál.

KÁVÉ
4 1/2 kg. Cuba kávé
6.93 forint
és 1/4 kg. Császárkeverék toát
1.60 forint
küld minden más költség nélkül.

TEA
Fratelli Deisinger
cég
kávékezelési üzlete,
FIUME.
ÁRLAP INGYEN.

Cirkusz az állatkertben.

Nemzetközi

birokrverseny

a budapesti nagy díjért

5000 korona

ma kedden, október hó 2-án.

Raicevici (Olaszország) Celestin Moret (Franciaország) ellen — Kara Ahmed (Törökország) Kreindl (Ausztria) ellen — Nollis (Belgium) Lassartesse (Bordeaux) ellen Hackenschmid (Oroszország) Poiree (Belgium) ellen.

Az előadás kezdete 7 órakor.

A birkózás kezdete pontban 8 órakor.

Jegyek előre válthatók a Patzik-Kertész Luiza-féle tőzsdében Kristóf-tér és Bécsi-utca sarok.

FOLIES CAPRICE.

Ma kiváló új műsor!

Végül:

Aphrodite.

Nagy parodisztikus bohózat Leitner H.-től. Zenéje Knoch A.-tól. — Személyek:

Berenike, Königin von Aegypten...	Weissné
Demetrius, ein Bildhauer	Rott
Chrysis	Ferenczy
Bachis	Schindler
Faustina	Heräon
Miso	Eliso
Philodemus	Schönberg
Naukrates	Steinhart
Timon	Ormai
Myrtokleia	Jüdische Kaufleute
Rhodus	Flötenspielerinnen
Der Oberpriester	Lendvai
Aphrodisia	Aranyossi
Myrsota	Pfeiffer
Mennolius, Sklave des Demetrius	Leugyel
	Bayer
	Fürst
	Sklaven, Läufer, Sänfenträger.

Spiele im Hause der Bachis, im griechischen Viertel zu Alexandrien.

Vegyen iskola

5 frttól

kezdve tiszta gyapjúszövetből Kohn Heilmann és fia az „Angel szabóhoz” címzett legnagyobb férfi és gyermekruha áruházban Budapest, Károly-körút 12.

Szabott árak.

!Szenzációs irodalmi ujdonság!

Jane de la Vaudère.

A félneműek.

Régény. A francia eredetű fordította

baró PODMANICZKY HORÁC.

Egyedül jogosított teljes magyar kiadás.

A francia decadence megdöbbentően igaz rajza, az érvényű, züllött, fenéki pervers párisi élet mesterien élethű képe! A mesterségesen előidézett terméketlenség kegyetlen leleplezése! Az előkelő nő társadalomban pusztító fajtlanság borzasztó titkai művészi megvilágításban! Az emberi faj fennmaradásának problémája! Rendkívül érdekes kor- és erkölcsrajz.

Bolti ára 1 forint — 2 korona.

Kapható:

Sachs és Pollák könyvkiadásában

Budaösten, VI., Andrássy-ut 37.

ugyszintén minden könyvkereskedésben.

Vidéki képviselőik

Ausztria-Magyarország minden nagyobb városában egy elsőrangú iktörkönlönlegesség részére keresetnek.

Fülszöveg: kellemes, imponáló kiadás, elsőkölt megjelenés, kereskedők, drogisták, gyógyszeresek ismeretlege, kitűnő ajánlatok.

Központilag nagyon jövedelmező, konkurrencia nélkül és nagy keresete lehet szert tenni. Ajánlatok „Eingeführt 21“ — alatt Duker M. uddes hird. Irada, Bben I. inditend.

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

mi.helytelep részvény-
társaság irodájában, Buda-
pesten, V., Fűrdő-utca
10. sz. I. em.

Ugmatott a „Pátria” irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgókéjén. Budapest. IX. Ü